

111.90

ABONAMENTUL
 În an . . . 28.— Cor,
 în jumătate an 14.— "
 Într-un an . . . 7.— "
 Într-un an . . . 2.40 "
Pentru Românii și străinătate:
 În an . . . 40.— franci
Telefon
 În oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA

și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Lee
 deschisă costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

Steagurile lui Mangra...

Arad, 18 Mai.

Era după procesul Memorandului. Intrea-
 mea românească fierbea de indignare
 și de urgență cu care loviseră guvernul un-
 gher pe neamul nostru din această țară. Dela
 păcat la altul al pământului locuit de Ro-
 mâni se auzeau strigăte de protestare. Comi-
 tetul nostru național, înfundat în temniță,
 înlocuia atunci comitetul național al întreg
 poporului românesc, strâns în cătușele șovinismului
 feroc al Ungurilor. Era o manifestare
 inegalabilă a solidarității noastre naționale.
 Simbolul acestei solidarități a împărțit Man-
 gra la Predeal faimoasele sale steaguri stu-
 dențescilor români, unul roșu, unul galben și u-
 niu alb-bleu, pentru Ardeal, pentru România
 și pentru Bucovina. Să nu le lăsați din mâni,
 oamenii Mangra, până ce nu le veți vedea unite
 întru oare. Și a fost un elan de însuflețire.
 Steagurile cu ochii vii și cu plețele negre —
 cum îi zicea mai deunăzi Tisza — ni-
 se vorbă și nimerise mai ales gestul. A și
 sărbătorit. Intreg neamul românesc i-a
 ardeștii inimă și brațele. Noi, mai ales noi ar-
 denii, i-am ridicat și i-am preamărit; i-am
 sărbătorit la cea mai înaltă treaptă socială ce
 poate ajunge la noi, la episcopie, și i-am
 dat imnuri de laudă, dându-l drept pildă
 pentru naționalismul generațiilor viitoare. Și nu ne
 pare rău. Steagurile lui Mangra semnificau
 o mare, solidaritatea națională a tutu-
 rilor Românilor, spre care ne îndreptăm și a-
 astăzi cu tot focul inimilor noastre și cu toată
 forța de care dispunem, fiindcă numai prin ea
 am putea duce la isbândă luptele noastre,
 mai prin ea vom putea așeza neamul nostru

în situația de a produce fapte vrednice de în-
 semnat în istorie. Nu, nu ne pare rău. Ori ci-
 ne ar mai face odată acest lucru ar găsi din
 partea noastră aceeași recunoștință și aceeași
 dragoste, fiindcă nu persoanei ne-am închinat
 și ne vom închina, ci ideii pe care a reprezen-
 tat-o sau o va reprezenta. O vom face acea-
 sta cu atât mai mult, cu cât greu ne vine să
 credem că s'ar mai găsi un al doilea Român,
 care să-și renege într'un mod atât de neruși-
 nat credințele, care să-și sfideze atât de bru-
 tal întreg trecutul, ca Mangra. Pilda lui va fi
 de altfel, spre învățătură tuturor aventurie-
 rilor, cari prin astfel de uneltiri voiesc sau vor
 voi să-și menajeze treburile. Pilda lui Man-
 gra!... E nesfârșit de instructivă. S'o analizăm
 puțin. S'o fixăm. Mai ales voi, cinci precu-
 peti ai luptelor noastre naționale, voi, mari
 învățători de doi bani în trei pungi — sunteți
 destui încă și astăzi și dacă aveți vr'o calita-
 te, e că nu sunteți tocmai de calibrul celui dela
 Orade — voi mai ales ascultați-o!...

Neamul nostru a suferit în cursul veacu-
 rilor tocmai din pricina desbinării lui. Unii
 în Muntenia, alții în Moldova și ceilalți în Ar-
 deal, până bine de curând, în cel mai bun caz
 n'am știut unii de alții. Pe ici pe colo dacă în-
 scamnă istoria vr'o apropiere de ordin bise-
 ricesc. Incolo, sub raport politic, am mers trei
 în trei părți și nu arareori ne-am sfâșiat ca
 niște dușmani. A trebuit să vină înțelegerea
 noastră de ordin cultural, care să ne despe-
 lească același suflet ori unde am fi noi, la
 fărâmiile Mării Negre sau în cea mai îndepăr-
 tată înfundătură a izvoarelor Tisei, ca să în-
 țelegem interesul capital de a merge și poli-
 ticește împreună.

Această cooperare de dată recentă nu ne-

cesitează numai decât și un irredentism. A-
 ceasta nu este altceva decât un mijloc, cel mai
 puternic mijloc și singurul, pentru conservarea
 naționalității noastre. Cine se împotrivesc
 acestei cooperări firești, ne tăgăduiește drep-
 tul nostru la existență, fiindcă, încă odată,
 noi Românii numai prin o solidaritate desă-
 vârșită, atât culturală cât și politică, putem
 să mai facem față viitorului. România nu
 poate să existe fără de noi și noi nu putem să
 existăm fără de România. Viețile noastre se
 condiționează una pe alta. Numai prin o per-
 fectă solidaritate vom putea rămâne ca po-
 por românesc pe această lume, dacă istoria
 ne-a despărțit prin granițe și dacă noi ne-am
 hotărît să respectăm judecata istoriei. Ei bine,
 acestei solidarități i-a împărțit Mangra stea-
 guri acum sunt vr'o douăzeci de ani. Atunci
 era încă în fașe și poate călugărul cu ochii vii
 și cu plețe negre a fost cel dintâi care a sim-
 bolizat-o. De atunci ea a prins însă tot mai
 multă putere. România s'a întărit tot mai
 mult ca să se poată ridica s'o vadă cât mai
 bine, iar noi ne-am deșteptat pentru a avea
 ochii deschisi adevărului ce ni se așează im-
 placabil în față. De atunci, cum spunem, so-
 lidaritatea românească s'a împuternicit. În
 anii din urmă și mai ales în anul din urmă a
 reușit să se și manifesteze. Cum și când, am
 arătat-o în mai multe rânduri. Dar la ce-am
 mai și umbla după dovezi când avem aci la
 îndemână cazul lui Mangra. Cine a dat lovi-
 tura de grație trădătorului Românilor arde-
 leni dacă nu tocmai această solidaritate na-
 țională manifestată atât de strălucit dela cele
 mai înalte foruri ale vieții publice din Regat
 până la cel mai modest student al universi-
 tății din București? Trădătorul nostru, boico-

O glumă.

Părintele Ilarie e cunoscut în trei protopo-
 piate de om glumeț. Lucru mare: cu el trec
 știrile ca clipele, iar vinul nici nu ști cum
 să înghieți când vezi sticla iarăși desartă. E
 cunoscut în 3 protopopiate, pentru că el cunoa-
 ște pe toți trei protopopi și pe preoții de sub pă-
 șarea lor: nu e unul care să n'aibă o poreclă
 de la părintele Ilarie, nu e unul despre care să
 nu se povestească o poveste. E lucru firesc că fețele cele
 înalte i-au pus mai tare la încercare spiri-
 tul lui viu, și astfel nu e mirare dacă cele mai
 multe porecle le-a croit chiar pentru proto-
 popi și pentru domnii dela consistor. Și, fiindcă
 multe porecle și unele povestiri despre fețele
 înalte cuprind multe aluzii fine, dar bine
 ascunse, e firesc ca și confrății în Hristos să se
 amuzese și, mai ales, să-l cunoască pe pă-
 rintele Ilarie. Ba, dintre cei mai cu vază, mulți
 au avut și sâmbetele părintelui mărunțel, violu,
 dar acum, dar vecinic roșu și neastâmpărat.
 Dumnealui e popă de legea veche, cu mai
 multe învățătură: când cu congrua abia a pu-
 tându-l să capete și el patru sute de coroane
 pe an. Puțin, câți erau, banii îi prindeau bine:
 ca o spuza de copii. Așa cărunț înscrisese
 în anul acesta, un copil pe întâia elementară,
 dar că era cel din urmă din zece.
 N-are avere mare, dar ca orice om viu,
 vrea să se învârtă în lume, nu numai în jurul eco-
 nomiei. Nu-i târg de vite în cele trei protopo-
 piate, la care să nu-l găsești: vinde ori cum-

pără. De cele mai multe ori în același târg și
 cumpără și vinde. Acum cumpără aici o vacă,
 o gloabă de cal după ce de jumătate de ceas le-a
 tot hulit și le-a descoperit atâtea scăderi încât
 bietii proprietari privesc cu fețele tot mai întu-
 necate la avutul lor; peste-un ceas le vinde în-
 tr'altă parte a târgului după ce atâtea vreme le-a
 încărcat de laude încât fericitul cumpărător nu
 își mai poate ascunde zâmbetele de mulțumită.
 Și, după fiecare târg încheiat, părintele Ilarie
 n'ar scăpa pentru toată lumea, aldămașul.
 Cum, în cele trei protopopiate sunt peste
 25 de târguri pe an, și cum multe din ele cad pe
 Dumineci ori zile de praznic, poporeniil părin-
 telui Ilarie au ridicat multe jalbe la vlădicie
 că popa nu-și vede de liturghie. Jalbe zadar-
 nice: satul lui e cel mai sărac în cele trei pro-
 topopiate, și vlădica nu cutează să-l miște din
 loc pe părintele Ilarie, de teamă că va rămâ-
 nea satul fără popă.

De altfel parohienii lui, ca toți parohienii
 de altfel, sunt prea pretentioși. Ar putea fi prea
 mulțumiți cu el: cântă frumos, spune cazanii
 cu mare avânt, și nu-l sedintă comunală în
 care să nu se sfădească cu notarul ungher, se
 înțelege în interesul satului. Ba, în primăvara
 asta, s'a pus în poară chiar cu primpretorul,
 un șvab gras și umflat, pentru alegerea prima-
 rului. Voia străinul, să le pună adecă de primar
 pe-un fost geandarm, ungher de obârșie, dar
 care, încercându-se c'o româncă din sat s'a dat
 român și s'a cununat la biserică din sat. Părin-
 tele Ilarie în câteva zile a schimbat satul în-

tr'un furnicar, așa că venind primpretorele la
 alegere, n'a știut cum să mănuie mai în grabă
 să-și vadă de drum. Drept c'a reușit un ginere
 a popii, Ion Chimu, care avea de nevastă pe
 fata cea mai mare a popii, dar principiul fu
 salvat: a fost ales un român.

Părintele Ilarie, de când cu congrua, are
 două bucurii mai mari pe an: când merge la
 vlădicie să ridice cele două rate. Nu de alta dar,
 cum zice el, sunt: „bani nemuncați”. Așa, ca
 din senin, te trezești ca-și cad în palmă, de două
 ori pe an, câte două sute de coroane. El știe cât
 trebuie să alege prin târguri până poate face
 scama de atâtea paraie. Apoi, pe lângă că-s
 „bani nemuncați”, „vin tocmai la vreme”: are
 părintele doi băcți în liceu și o fată la școală.

De câte ori mergea deci, să-și ridice con-
 grua, părintele Ilarie era plin de spirit, fiindcă
 era în voie bună.

Dar în dimineața aceea de Iulie sosi în orașul
 vlădicesc destul de posomorit: se certase la ple-
 care cu preuteasa Las' că supărarea i-ar fi tre-
 cut până acum, dacă motivul pentru care se cer-
 taseră n'ar fi stăruit încă; dar motivul îl înso-
 țise: trebuia să cumpere, din congrua stofă de
 două haine și două pălării pentru preuteasa și
 fata eișită din școli, care era acasă. Se apropia
 petrecerea de vară din Vălișoara, aranțată de
 „tinerimea studioasă din Vălișoara și jur”, și
 trebuia să-i ese și fata lui în lume; era de opt-
 sprezece ani.

Avea însă părintele să plătească pentru cor-

tat aici atât de violent, scos afară din viața noastră socială, nu putea fi primit nici dincolo de munți, în temeiul solidarității naționale ridicată astăzi la putere de lege. Se zice însă, gazetele ungurești o zic, că „agitatorii” de aici au înscenat „atentatul” dela București. În primul rând este o minciună că noi am fi contribuit cătuși de puțin la splendidele manifestări bucureștene. Noi n'am putut, fiindcă trădătorul s'a îngrijit să poată trece granița și să se prezinte prin surprindere la Academie. Noi n'am știut nimic de planurile lui. N'aveam de unde. Dar chiar și dacă noi am fi fost cari am pus la cale decapitarea morală dela București aceasta nu dovedește altceva decât că numai noi suntem în stare să fim ascultați în inima Țării Românești. Cum spunem însă, nu noi suntem autorii morali ai „atentatului”. Nu, nu, nenorocite trădător, nu noi ți-am rostogolit camilafca în praful de pe Calea Victoriei, nu noi, ci steagurile pe cari le-ai împărțit tu acum douăzeci și atâția de ani, curentul produs de fâlfăitul lor puternic, mândrul lor fâlfăit care ne dă nouă aripi de izbândă. Ele te-au omorât pe cum ele ne dau nouă viață...

Talaat Bey la București.

Raporturile turco-române.

Dela un timp încoace atât presa românească cât și cea străină consacră articole întregi în jurul vizitei celui mai în vază bărbat politic din împărăția otomană, Talaat-bey, ministru de interne.

Rareori s'a văzut în istoria politică a popoarelor ca un singur om să intruzeze aspirațiile naționale ale unui întreg neam. Talaat Bey este unul dintre acești fericiți conducători de popoare, deoarece în activitatea sa politică are nu numai asentimentul cetățenilor otomani din cuprinsul împărăției, ci și simpatia și încrederea islamismului din întregul univers. Aceasta s'a afirmat în chipul cel mai eclatant cu ocazia desfășurării evenimentelor balcanice în anii din urmă. Noi, cari, cunoaștem în persoană pe actualul ministru de interne, nu vom face nici o exagerare, dacă vom afirma, că acest om este înainte de toate, înainte de a fi bărbat politic,

un erou de un curaj mai mult decât legendar. El a fost în fruntea acelei pleade de eroi turci, care a reușit nu atât prin forța armată, cât prin îndrăzneala sa extraordinară să smulgă sultanului asasin proclamarea constituției turcești și să deoace noile reforme proiectate cu întrevăderea celor doi cunoscuți potențai ai Europei la Reval. Acestei pleade de eroi se datorește detronarea definitivă a lui Hamid și aducerea actualului Mehmet al V-lea. Talaat Bey deși era unul din cei mai prevăzători bărbati politici, totuși n'a putut să oprească prăbușirea Turciei europene, deoarece se infectase întregul organism și toate remediile s'au dovedit absolut ineficace: Coaliția inamicilor externi și în deosebi coaliția inamicilor interni a făcut inevitabilă catastrofa.

Și în această perioadă, în care fatalitatea istorică s'a pronunțat cu atâta cruzime împotriva dominațiunii turcești, Talaat Bey și ai lui, au dovedit de cel mai înalt patriotism și la urma urmelor, sfidând Europa întregă, au reușit să salveze onoarea patriei lor prin reocuparea cetății Adrianopolului, patria natală a lui Talaat Bey.

Dacă n'ar fi intervenit la timp Talaat Bey, Enver Bey și ceilalți tovarăși ai lor prin lovitură de stat împotriva generalisimului Nazim Pașa, soartea Turciei ar fi din cele mai deplorabile. Pacea cu Grecia se datorește exclusiv lui Talaat Bey, care a știut să încredințeze destinele ei inteligentului bărbat de stat român, Take Ionescu, deopotrivă amic celor două state litigante.

După noi, scopul vizitei lui Talaat Bey la București — contrar desmintirilor oficiale că ar veni să înapoieze vizita de curtuozie dlui Take Ionescu și dlui general Coandă — are un caracter prin excelență politic și anume, acela de a consolida raporturile, deja cordiale dintre cele două state și în același timp de a sonda până la ce punct va putea conta Turcia pe prietenia României în cazul unui al treilea război balcanic.

Data fiind atitudinea perfidă a Grecilor față de Macedo-români și de noul stat albanez, protejații statului român, nimeni nu crede în Turcia, că prietenia greco-română are să fie de lungă durată. Deosebi de aceasta tratatul din București nu prezintă altă importanță pentru România decât aceea de prestigiu ca clauzele lui să rămâie intacte. Alt profit material nu poate trage România.

Tratatul nu poate fi violat decât de Bulgaria în cazul când s'ar gândi la o revanșă împotriva României. Aceasta nu are să se întâmple nici nu este cu puțință să se întâmple, deoarece starea în care se găsește actualmente Bulga-

ria nu i-ar permite să facă nici un gest împotriva României. Cel mult l-ar putea face împotriva Greciei, însă, mai târziu.

Talaat Bey venind în contact cu diferiți bătați politici, fără deosebire de nuanță de păr, va căuta să stabilească că situația creată de relațiunilor negrege și în special musulmanilor este intolerabilă și e de datoră României, că rolul ei de arbitru în Balcani, să-și spună cuvântul și să și-l spuie cu toată autoritatea, ca fie ascultat.

Incidentele zilnice ce au loc în Macedonia din cauza asuprirei naționalităților din teritoriile anexate Greciei și Serbiei, vor provoca o intervenție din partea Turciei și a Bulgariei pe lângă Europa și ar fi bine pentru România, ca să înceteze aceste incidente sfătuit pe Serbi și Greci la moderațiune, înainte de a se ajunge la exasperare.

Am spus-o în mai multe rânduri și o repetăm și acum, că noile constelațiuni politice nu sunt definitiv stabilite și complicațiunile, care ne promit elementele inflamabile din Macedonia vor determina constituirea unei noi constelațiuni politice în Balcani. Prietenia româno-greco-sârbo-muntenegreană este departe de a deveni o alianță propriu zisă, pentru binecunoscutul motiv, că afară de România, celelalte state sunt stăpânite de un șovinism stupid și nu înțeleg, sub nici un chip, să-și respecte angajamentele luate față de Europa și față de România prin pacea din București.

Credem, că vizita lui Talaat Bey la București, va avea darul să lămurească multe chestiuni de cari atârână noua orientare politică a statelor din Balcani. Convingerea noastră este că o înțelegere româno-turco-bulgară poate duce la raison pe nesățioșii Greci și Serbi.

Dacă aceasta nu se va întâmpla o grație europeană va fi inevitabilă.

Deja Austria cere dela Grecia o zonă în jurul portului din Salonic. Italia nu se va lăsa să se prejos. Sârbia a și obținut-o deja. Vine rândul Bulgariei.

Toate aceste privilegii constituiesc un adevărat condominium al acestor state asupra portului de Salonic, lucru, care, credem noi, că în chip foarte jignitor, suveranitatea Mării Egeului a lui Venizelos.

Vătorul cel mai apropiat ne rezervă iar prize în Macedonia. Pyrrhus

telul celor doi gimnaziști și pentru fată, și, chiar cu banii ce-i adusesse de acasă, vedea bine că nu se ajunge și pe stofă și pălării. Când coborî din tren făcuse pentru cea din urmă oară socoteala, și când văzu că nu ese nici cum, de ciudă intră în hotelul de lângă gară și bău doi deți de trevere, ronțai două coarne, și apoi porni ată la vlădicie.

Casierul, dintre toți slujbașii dela centru, avea mai mare obidă pe părintele Ilarie: popa totdeauna se certa cu el, că-i ține prea mult din congruă. Și, nu se certa numai în biroul cassei, ci vorbea tare și după ce ieșea pe uliță.

Când îl văzu în dimineața asta de Iulie, casierul îl primi într'un chip deosebit de afabil. Îl vorbi cu glas dulce, îl întrebă de sănătate, de familie, spuse că vremile-s grele, și că ni se fac nouă românilor multe nedreptăți.

Popa Ilarie avea darul să simtă pe cel ce-i vorbește nesincer, și nu-i putea suferi.

„Treanca-fleanca”, zise el, „dumneavoastră ce vă mai plângeți c'acuși nu mai încăpeți în reverenți”. Și zicând așa scoase cuitanța și i-o dădu casierului. Slujbașul dela centru zîmbi și zise:

— Imi pare foarte rău. Congrua dumitale e oprită de guvern. Ilarie se dete un pas înapoi, dar se apropie repede și-i întinse din nou cuitanța.

— Alte glume, nu de astea, zise el, — dar era foarte palid.

În loc de orice răspuns casierul luă o listă și-i arătă că peste numele popii Ilarie e tras cu roșu și-i scris la margine, tot cu roșu: „Până la alte dispoziții suma asta nu se asignează spre plată”.

— „Asta numai șvabul mi-a făcut-o” oftă părintele Ilarie lăsându-și pe-o clipă capul în piept. Dar în clipa următoare și-l ridică brusc, ochii lui scânteiau de mânie: „Acum să-i spun eu buchile” zise el.

— Așa dar ați avut într'adevăr ceva lăolaltă? întrebă casierul. Am auzit că i-ai fi zis „liliac”.

— Dar nu-i liliac? Cu cine ține el într'un caz de bătaie: cu Ungurii ori cu Românii? Că șvabul, ca și Sasul, nu-i nici Ungur nici Român.

— Așa i-ai spus?

— De ce să nu-i spun? Ce păcat e într'asta? Dar nu i-am spus nimic: acum să-și audă buchile. Și, foarte mânios, părintele Ilarie părăsi pe casier. Acesta zâmbi și începu să-și frângă mâinile, mulțămît.

Pretura de care se ținea Vălișoara era aici în orașul vlădicesc. Părintele Ilarie intră ca o furtună în biroul primpretorului. Începu să-l radă fără săpun. Șvabul dintr'untăi nici nu pricepu de ce-i vorba, dar când înțelese, îl opri și-i zise.

— Te'nșeli părinte. Eu nu te-am pârît. Imi dau cuvântul că n'am făcut nici o arătare împotriva Dumnitale.

— Așa, adecă acum mai și tăgăduiești! Nu dau nimic pe cuvântul Dumnitale, cum dau o

ceapă pe-a tuturor slujbașilor voștri. Sunteți niște farisei. S'apoi vi ciudă când zicem noi să vine dorobantu' să facă dreptate! Da' las' să-și dăduce dorobantu', de l'ar aduce Dumnezeu cât năruie. Că cu Dvoastră nu mai poate trăi om. Pentru ce te-ai mîniat pe mine? Pentru că te-ai și-am ales jandarmul primar în sat. Dar era dreptate? N'ar fi fost o batjocură? Si, durată, mi-ai mâncat pita. Nu-mi pasă! Vine el dorobantu'!”

Părintele își ieșise așa de mult din fire încât striga în toată legea: deschiseră ușa concubinei să vadă ce-i. Și-l auziră cu totul.

— Acum, pentru vorbele astea, fac arătare. Pân' acum n'am făcut, dar acum fac”, zise primpretorul iritat la culme.

Șvabul nu minți: el nu-l pârâse pe Ilarie, toată chestia cu oprirea congruei fuse numai o glumă din partea casierului. Cât de nevinovată și-a închipuit-o, nu putem ști, dar cunoscând rea părintelui Ilarie, a putut s'o facă numai o rea intenție. Pentru că dacă rata asta a mai dat-o popa din Vălișoara, nu se știe când să mai ridica alta: șvabul s'a ținut de cuvânt și recomandă guvernului.

De atunci popa Ilarie a bătut multe călări, fost chiar pân' la Pesta. Dacă nu se va alege altă dobândă, cel puțin va cunoaște și alte fete cât pe popii din cele trei protopopiate. Dar, de atunci, casierului i se face rău și numai câșade de popa din Vălișoara. Se vede că a folos de gluma ce-o făcut-o.

OCTAVIAN GOGA IMPROCESUAT. „Buletinul Tudosító” aduce știrea că d. Octavian Goga, pentru drama „Domnul notar” a fost im-
 procesat în temeiul paragrafilor 172 și 173 al
 Codului Penal. Acești paragrafi privesc pedep-
 za pentru agitație și indemn la răscoală. Din
 după cartea care cuprindea plesa ne a-
 șteptam la proces. Nu ne așteptam însă la un
 proces care ar cerca să dovedească indemn la
 răscălă. Justiția maghiară se vede că vrea să
 îngreieze orice manifestare de gândire liberă la
 noi. Vom reveni pe larg asupra acestei știri.

MA ASASINATELOR REINCEPE. Din Salonic ni
 scriu cu data de 29 Aprilie v.:

Ne nou s'a vărsat sânge românesc.

Încă nu s'a uscat bine țărâna de pe mormintele în
 pământ al martirilor dela Corița și un nou martir vine,
 în ziua vârstel, să-și înscrie numele pe lungul și înflo-
 rit pomelnic al martirilor noștri naționali.

În seara de 28 Aprilie între orele 5—6 pe când tânărul
 român Apostol I. Țițimeaua, în vârstă de 18 ani, se
 afla din orașul Verla după câțarii lui, a fost victima
 unui atentat. Ajuns în partea locului numită *Dră-*
gău și Gâmbă, pe malul stâng al râului Tripotamo, a
 fost rănit pe malul opus dol oamenii înarmați dintre cari
 unul era soldat din ordinul evzonilor.

Fără nici un cuvânt, fără nici un motiv — afară doar
 de faptul că a fost Român — soldatul a tras în neferi-
 git tânăr, rănindu-l mortal. Glonțul tras din pușcă și-
 a străpuns Măntălier, după înșuși declarațiile doctorului militar,
 a perforat brațul stâng, pătrunzând pe sub coasta a
 jumătate de jos în abdomen.

După raportul doctorului starea rănitului este așa
 de gravă, încât este esclusă ori ce speranță de salvare.

Fără de acest atentat, autoritățile din Verla au arătat
 indiferență cu adevărat revoltătoare. Nu au făcut mă-
 cel anchetă la fața locului, necum să se intereseze de
 arestarea asasinilor.

Nu credem că d. Venizelos care cu câteva zile înainte
 de strășirirea atentatului a făcut o vizită la Verla să fi
 dat ordin de exterminare a Românilor, dar, judecând
 după indiferența oamenilor responsabili din acel oraș,
 nu ni se vine a bănuia așa ceva.

Dacă însă oamenii guvernului nu caută a descoperi
 pe asasinii, noi, după informațiile ce le avem îl cunoaș-
 tem perfect de bine.

Sunt informat din sursă competentă că atentatul ace-
 sta este opera *Comitetului terorist*, comitet, care n'a în-
 ceput un moment măcar de a funcționa și de a pune
 în aplicare planurile posibile avântului nostru național. Mai
 de seamă cel dela Verla au dat până acuma peste 100
 victime pe altarul neamului nostru și familia Țițimeaua
 nu și-a dat prinusul ei în anul 1906, pe martirul Ianașca
 Țițimeaua. După cum se vede, cu toate declarațiile de
 simpatie ale premierului grec și cu toată dragostea ce
 prezintă grecești simulează față de România, Grecii ră-
 nă încă față de noi tot același: antărți incendiară și as-
 esinară.

Ceea ce lasă ne ezasperează pe noi și ne sporește
 furerea nu este prigoana protivnicilor noștri, ci nepă-
 șirea ce arată față de martirul nostru guvernul român,
 care stă de vorbă cu acela cari au jurat exterminarea ro-
 mânismului în Balcani.

Această indiferență a cercurilor dirigitoare româ-
 nești ne face să credem că cu adevărat *Tara mamă*,
 care într'un moment de înălțătoare dragoste înfrăscă,
 nu chemat la viața națională, acum din motive necu-
 nocute ne lasă pradă bandiților și asistă nepăsătoare
 la peștea tragică a fiilor ei. — *Mariș.*

Străduințe românești în Italia. Ziarul vienez
 „Die Zeit” publică sub acest titlu în numărul său
 de Sâmbătă seara un prim articol despre străduin-
 țele, cari se fac în legătură cu noua orientare a po-
 liticii române, în scopul unei apropieri strânse și
 intime între Italia și România. Legăturile cordiale,
 cari au existat decenii întregi între România și
 Italia și cari își au motivul în sentimentalismul
 pe care îl au Românii pentru originea lor latină
 au fost tulburate într-un câțiva de atitudinea turco-
 filă dovedită de presa din România în cursul răs-
 boiului italo-turc. Opinia publică din Italia, foarte
 simțitoare în războiul ce l'a avut cu Turcia față de
 atacurile venite din străinătate, a luat în nume de
 rău mai cu seamă atitudinea neprietenească a pre-
 sesii române. După liniștirea războaielor balcanice
 foarte natural că se încearcă înlăturarea spinului,
 care rănise legăturile italo-române. Incercarea a-
 ceasta s'a făcut mai întâi prin înființarea unui co-

mitet de prietenie italo-român de către colonia ro-
 mână din Venetia, iar promovatorul prieteniei
 italo-române din partea Italianilor e publicistul
 conte *Miari*, redactorul ziarului „Provincia din Pa-
 dova”. Străduințele de prietenie italo-română —
 scrie autorul articolului din „Die Zeit” — sunt
 promovate mai energic, mai cu seamă, de când in-
 dispozițiunea din România față de Austro-Ungaria
 a apucat putere, găvind România în Italia un concu-
 rent al Austro-Ungariei în Balcani, care în viitor îi
 poate fi de folos.

Străduințele aceste românești ce se observă în
 timpul din urmă, în speranța dezvoltării rapide a
 legăturilor comerciale italo-române tind spre o va-
 liditate și pe terenul practic. Presa italiană pub-
 lică în timpul din urmă numeroase articole de au-
 tori români și colonia română din Italia se solida-
 rizează la toate prilejurile cu Italianii.

Toate aceste — conchide autorul articolului —
 sunt semnele unei apropieri, care de sigur nu ur-
 mează că ar fi îndreptată împotriva Austro-Unga-
 riei. Un astfel de ascuțit îi atribuie acestel apro-
 pieri mai cu predilecție o parte a presei italiene și
 chiar din cauza aceasta legăturile italo-române pre-
 zintă un capitol, cărui trebuie să i se dea mereu
 atențiune nu numai în Viena, ci în tot locul, unde
 România e prețuită ca cel mai important factor în
 viitoarea desfășurare din partea ostică a Balca-
 nului.

Austro-Ungaria și România. Distinsul pro-
 fesor dela universitatea din București d. **Ema-
 nuil Antonescu** publică sub acest titlu în numărul
 de Duminecă al ziarului „Die Zeit”, în legă-
 tură cu articolul d-sale publicat în numărul din
 26 Aprilie al aceluiași ziar și reproduc și de ziarul
 „Românul”, un al doilea articol, în care expune
 motivele pentru cari opinia publică din Româ-
 nia și-a pierdut încrederea în sinceritatea prie-
 tiniei monarhiei față de regatul român.

Vom da într'un număr apropiat acest articol
 de cea mai mare importanță și actualitate pen-
 tru raporturile româno-austro-ungare.

Afară de articolul d-lui Emanuil Antonescu,
 despre care pomenim la alt loc al ziarului no-
 stru, marele ziar „Die Zeit” din Viena se ocupă
 și în primul său articol de azi de chestia Româ-
 nilor din Ungaria. „Die Zeit” spune următoarele
 în raport cu această chestie: *„In delega-
 țiunea ungară afacerea Mangra verosimil va
 provoca discuții penibile și acestea fără îndoială
 nu vor contribui, ca relațiile noastre cu România
 să devie mai prietenești. Cu atât mai mult dele-
 gațiunea austriacă va trebui să fie cu băgare de
 samă, ca în afară să se știe, că politica de na-
 ționalități în Ungaria este o specialitate a ma-
 ghiarimei, cu care noi cei dincoaci de Leitha nici
 decum nu ne declarăm solidari”*.

Dar — întrebăm noi — d. ministru de ex-
 terne contele Berchtold se declară solidar?

Contele Tisza și ministrul Krobatin. În zile-
 le din urmă s'a lansat știrea prin presa maghia-
 ră opozițională despre unele divergențe, ce s'au
 ivit între primul ministru ungar contele Stefan
 Tisza și ministrul de războiu Krobatin în jurul
 salariilor ofițerilor, și că din cauza aceasta Kro-
 batin își va părăsi în curând postul. Dela locu-
 rile competente știrea aceasta a fost Sâmbătă
 desmintită, declarându-se, că între contele Ti-
 sza și ministrul Krobatin e deplină înțelegere.
 După cum se anunță mai recent, între primul
 ministru ungar și ministrul Krobatin s'a înche-
 iat o înțelegere în chestia urcării salariilor ofi-
 țerilor așa că suma necesară în acest scop de
 2 și jumătate milioane nu va fi luată în bugetul
 anului 1914-15, ci numai în bug. anului 1915-16.
 Ofițerilor li se va urca însă salariile în baza
 unui provizoriu începând dela 1 Ianuarie 1915.

Delegațiunile. După cum se anunță din Bu-
 dapesta, în zilele cele mai apropiate va avea loc
 în Budapesta un consiliu al ministrilor comuni,
 în care se va discuta chestiuni delegaționale.
 Cu acest prilej, contele Tisza va face propunere,

că luându-se în considerare expirarea manda-
 telor deputaților din camera ungară în 1915, bu-
 getele pe anul 1915 și 1916 să se desbată în a-
 acelaș timp în delegațiuni. Dacă consiliul de mi-
 nistri comuni vor adopta aceasta propunere, în
 cazul acesta la toamnă va avea loc o nouă se-
 siune delegațională.

Congregația comitatului Caras-Severin s'a
 ținut Joi săptămâna trecută în 14 Mai. A vor-
 bit d. Dr. Valer Branisce despre situația școa-
 lelor din comitat zugrăvind starea lor. D.
 Branisce a făcut apel la administrație să îm-
 plinească cel puțin legile aprobate de parla-
 ment și a primit raportul vice-comitelui, după-
 cum cetim în „Drapelul”. Isekutz, vice-comi-
 tele, răspunzând, a constatat cu multă satis-
 facție că i s'a primit raportul în unanimitate
 și a promis că va ține seamă de observațiile a-
 uzite, deși el și în trecut a făcut mai mult de-
 cât a cerut legea pentru popor. D. Dr. Valer
 Branisce a cerut apoi modificarea concluze-
 lor reprezentanțelor din Bocșa-montană rela-
 tiv la cumpărarea unei tulumbe americane de
 stropit stradele și din Bocșa-română relativ
 la zidirea unui abator. Amândouă modificări-
 le s'au admis cu absolută unanimitate și fără
 nici un fel de discuție supărătoare.

Starea sănătății Maj. Sale, după cum arată
 buletinele medicale oficiale, nu prezintă ame-
 liorare. Catarul de plămâni, care ține deja de
 aproape două luni, încă nu a încetat; dar or-
 ganismul puternic al monarhului suportă cu ușu-
 rință această boală. Considerând însă etatea
 înaintată a împăratului, dacă eventual boala
 va deveni cronică, părerea medicilor e că a-
 ceasta îl va slăbi foarte mult. Mai ales în de-
 trimentul morbului, că monarhul de mai multe
 săptămâni nu a ieșit în aer liber. Vremea în
 Viena și împrejurimi e rece și ploioasă și se
 prevede că va ține așa mai multe zile. Tocmai
 pentru uaccasta medicii l-au propus să călăto-
 rească la Meran ori Miramare, căci clima de
 sud i-ar ajuta foarte mult. Monarhul deocam-
 dată ezită; dacă se va învoi atunci imediat va și
 pleca.

Pentru „Lucafăru”... În numărul din urmă
 „Lucafăru” iară e supărat pe noi, adică d.
 Tăslăuanu, fiindcă nu ne trece prin minte să i-
 dentificăm revista sibiană cu directorul ei. Ar
 însemna s'o identificăm cu nimic. Se știe doar'
 că d. Tăslăuanu ca scriitor n'a contat și n'a fost
 luat în serios niciodată. D. Tăslăuanu n'a făcut
 în toată viața lui altceva decât s'a instăpânit
 pe revistă în mod clandestin și din când în când
 a mângălit câte o notiță ciupind de pe ici și de
 pe colo din înțelepciunile altora. Când s'a dedat
 la ceva „original” a făcut-o lată de tot. Să mai
 pomenim de cele „Două culturi”?... Așa dar d.
 Tăslăuanu e supărat pe noi. Aceasta nu ne în-
 teresează, cu atât mai mult nu, cu cât tocmai
 d-nealui ne face redactori cu foarfeca, d-nealui...
 Mă rog, știți colaborarea lui Rodin la „Luca-
 făru”. D. Tăslăuanu e, deci, supărat. Și cu toate
 aceste noi ne adresăm „Lucafărului”. Pentru
 ce? Pentru că „Lucafăru” este Goga, Al. Clu-
 ra, I. Agărbiceanu, Dr. O. Ghiu, Gh. Popp, etc.
 etc. toți colaboratori iubiti al ziarului nostru.
 N'ar putea face oarecum d-nealor să-l lege prin
 contract pe d. Tăslăuanu să nu mai scrie? Să-l
 lase „director”, fiindcă ce s'ar face omul fără
 titlu și fără venite, să-l lase, dar să nu mai scrie.
 Facem așa o întrebare. Literele române și scri-
 sul d-nealor suferă pe urma dlui Tăslăuanu. Cât
 ne privește pe noi, suportăm bucuros și dorim
 discuții de principii, pornite, fie prin „Lucafă-
 ru”, fie chiar și prin coloanele ziarului nostru,
 discuții de principii de cari însă d. Tăslăuanu
 nu e capabil.

Mangra la București.

Arad, 18 Mai.

Trădătorul, care se lauda la București că nu se va plânge nimănui în Ungaria, din România a ținut-o ață la Tisza în Budapesta. S'a dus să raporteze despre succes. Tisza nu știm cum îl va fi primit. Probabil bine, fiindcă și-a făcut datoria. Atâta știm că **guvernul român nu va da nici o satisfacție guvernului unghereș**, deoarece consideră ca o chestiune internă insultarea lui Mangra. Nici nu ne gândeam de altfel că Țara Românească va fi în stare să se lase intimidată de amenințările ungherești. Ne bucurăm că presupunerea noastră s'a realizat și dorim regatului fraților noștri și în viitor aceeaș demnă purtare ca și cea de astăzi. Ea ne umple inimile de mândrie și-și revarsă binefacerile asupra neamului românesc întreg.

Mai la vale reproducem noi voci de presă despre cele petrecute la București. În primul rând reproducem din noul confrate „**Românul**” dela București un interview dat de d. **Ion Bianu**, din care se poate restabili adevărul asupra petrecerii lui Mangra în capitala României. Atragem atențiunea asupra acestui interview pe cum recomandăm cetitorilor noștri să citească și articolele ziarelor românești care în unanimitate condamnă pe trădător. Excepție face și de astă dată numai „**Seara**” lui **Bogdan-Ciucpești** și a lui **I. Slavici** care, după cum recunoaște și el, vine de pe cealaltă lume să-și apere tovarășul. Ca curiozități reproducem și niște păreri mai limpezi ale unor ziare ungherești printre cari se numără chiar și organul independist „**Magyarország**”.

Așadar: **„ROMÂNUL”**

Ce spune d. I. Bianu despre manifestație?

Interviewul unui confrate dela „**Românul**” din București este următorul:

Am căutat să întâlnim pe d. I. Bianu pentru a-i cere un interview asupra manifestației, care a avut loc ieri la Academie. D-sa ne-a declarat următoarele:

Am primit Miercurea trecută vizita părintelui Vasile Mangra la Academie. D-sa s'a anunțat prin servitor „un preot din Ardeal”. Firește am dat ordin să se primească și spre surprinderea mea am văzut intrând în birou, pe părintele Vasile Mangra, de care fusese odată legat prin relațiuni de prietenie, dar eu care am întrerupt orice legătură încă de acum trei ani.

— Cum a motivat părintele Mangra, scopul acestei vizite?

— Părintele Mangra a venit cu dorința de a încerca o reabilitare în fața Românilor, și mi s'a adresat mie ca unui vechi cunoscut. Eu am refuzat categoric orice intervenție. Față de dorința sa de a lua parte la ședințele Academiei, deși nu fusese convocat, i-am atras atențiunea că va face mai bine să renunțe, fiindcă nici unul din membrii Academiei nu-i va întinde mâna. În orice caz, l-am sfătuit să se adreseze dlui președinte al Academiei, Dr.-ul Istrati.

— Cunoaștem primirea rece pe care d. Dr. Istrati l-a făcut-o.

— Da, d. Dr. Istrati l-a sfătuit și d-sa să renunțe de a lua parte la ședință. Cu toate acestea părintele Mangra a venit și încă foarte de vreme la Academie, așezându-se într'o odaie, unde a fost lăsat singur de toți membrii Academiei, cari au trecut într'o altă odaie. După o constatare intimă, s'a hotărât ca d. A. Saligny în calitate de fost președinte al Academiei, pe timpul când Mangra a fost ales, să-i exprime părintelui dorința personală și unanimă a Academicianilor de a fi dispensați de prezența sa deplasată la ședințele unei Academii românești.

Părintele Mangra a refuzat și de data aceasta, manifestându-și dorința de a lua parte la debateri.

— Cum s'a întâmplat manifestația de stradă?

— Eu auzisem despre intenția studenților de a ma-

nifesta și am înștiințat poliția, dând ordin în acelaș timp să se închidă porțile Academiei. Cu toate acestea la eșire din Academie, trăsura părintelui Mangra a fost oprită de studenți, cari au dat jos coșul trăsurii și au manifestat câteva momente împotriva lui. Mi se pare chiar că un student l-a lovit cu o servietă peste cap.

— Cum vă explicați atitudinea provocatoare a părintelui Mangra?

— Nu pot să dau lămuriri precise în această privință. Tot ceea ce vă pot spune este că platforma părintelui Mangra pare o încercare sofistă de a-și explica atitudinea sa de acum trei ani, asemănând-o cu tratativelor pe care partidul național român le face astăzi cu guvernul maghiar.

Dar diferența e dela cer la pământ. Pe câtă vreme partidul național român a tratat, părintele Vasile Mangra a capitulat și încă spre a lupta în alegeri pe baza unui program guvernamental, contra candidaturii național român de atunci, Dr. I. Suciu.

— Care este cariera părintelui Mangra?

— Părintele Mangra a fost profesor la Arad. În 1894, după procesul memorandului și încetarea „**Tribunei**” el a dus luptă aprigă pentru reapariția acestui ziar și a isbutit să câștige astfel simpatia cercurilor naționale românești. După încetarea din viață a episcopului Iosif Goldiș, din Arad, el a isbutit să fie ales de către sinodul eparhiei în locul vacant, însă n'a fost confirmat de către guvernul ungar. De aci începe schimbarea sa la față. În calitate de vicar episcopesc și de președinte al consistorului din Oradea, s'a pus în relațiuni cu Ștefan Tisza pe atunci președinte al camerei, și într'o bună zi toată românimea a fost cuprinsă de indignare când l-a văzut candidând în cercul Cecea din comitatul Bihorului, în calitate de candidat guvernamental. De atunci, Mangra este unul din cei mai hulțiți luptători, în cercurile de peste munți.

— Când a fost ales Mangra membru al Academiei?

— În sesiunea din Mai 1909, pe baza unor lucrări de istorie bisericească și mai ales pentru activitatea lui pe terenul culturii naționale românești. Tocmai aci stă și motivul manifestației noastre de ieri care are un caracter pur personal și privește dezertarea lui Mangra dela activitatea care tocmai îi înlesnise intrarea în mijlocul nostru. Mangra a fost ales ca un luptător pentru cauza culturii naționale; din momentul în care el s'a declarat făcând împotriva acesteia, nu este o lipsă de bună cuviință să vii în mijlocul aceluia a căror bună credință ai înșelat-o? **Sfârșit.**

Am mulțumit dlui Bianu pentru explicațiunile date și m-am retras tocmai când intra marele nostru poet național Octavian Goga.

VOCI DE PRESĂ.

„**Viitorul**”.

Vicarul Mangra, — despre a cărui atitudine față de problemele politice, culturale și naționale de peste munți nu mai e nevoie să dăm lămuriri, căci toată lumea o cunoaște, — a crezut că poate să vie să la parte la lucrările Academiei Române.

Academia Română este un înalt așezământ de cultură al întregului neam românesc, și, în acest înțeles, în sinul ei este reprezentată, prin bărbați merituosi, cultura românească de pretutindeni, independent de granițe politice.

E de sine înțeles că un membru activ al Academiei Române are îndatorirea morală de a lupta pentru răspândirea și înaintarea culturii românești, de a apăra limba românească împotriva atacurilor ce i se aduc, de ori unde.

Or, tocmai această îndatorire esențială — de ordin pur cultural — părintele Mangra nu numai că nu și-a îndeplinit-o, dar prin atitudinea sa neromânească, imensa majoritate a Românilor crede că a compromis interesele culturale și limbei românești, bine înțeles în sfera sa de activitate.

În asemenea condițiuni locul vicarului Mangra nu mai era la Academia Română și, dorind cu ori ce preț să participe la lucrările acestei instituțiuni, s'a pus singur într'o poziție falsă, ale cărei urmări a avut să le sufere.

Încă odată, nu e vorba aci de o manifestațiune politică, ci de una pur culturală.

Sperăm că, în celo din urmă, cugetând cu mai multă chibzuință la situația ce și-a creat, părintele Mangra va renunța la onoarea de a participa la lucrările unui așezământ în sinul căruia idelle și activitatea sa nu-l mai îngăduiesc să rămână.

„**Românul**”.

Seninătatea discuțiunilor de sub cupola Academiei Române a fost tulburată în ultimele zile prin prezența aceluia, care acum trei ani a tulburat cu un gest de o uriciune respingătoare liniștea sufletească a Românilor de pretutindeni.

Ales deputat al Bihorului împotriva interesele românești, pe cari le vânduse pe un mănec de linte contelui Tisza, părintele Mangra are sesese bunul simț să scutească cel puțin adunările Academiei Române de prezența sa, în cazul inoportună.

Se părea că ales membru al acestei savate adunări tocmai pe motivele păstrării unității culturale naționale a tuturor Românilor, părintele Mangra înțelegese că nu mai avea ce căuta în rândurile academicianilor români, după ce le înșelase buna credință cu cel mai criminos gest, pe care-l putea face un român față de neamul și interesele neamului lui.

Era firesc, dacă în conștiința acestuia nu mai rămasese ceva curat, să nu insulte cu prezența sa sentimentele naționale ale unui popor din rândurile căruia a dezertat, ca să treacă în partea aceluia ce nu-i sunt prieteni.

Era elementar ca părintele Mangra să poartă ceașcă de mai înainte că prezența sa în încălă Academie Române era o provocare gravă la care trebuia să i se răspundă așa cum au răspuns academicianii în două ședințe consecutive, cari s'au terminat cu excluderea sa, cu atât mai mult îndreptățită, cu cât a repetat provocarea.

Nu motive de politică națională au provocat excluderea de ieri, — în Academia Română nu se face politică. Activitatea acestei înalte instituțiuni e numai un tribut și un omagiu continuu către cultura națională, la păstrarea și înaintarea a unității căreia s'a veghiat și se veghează cu c' ravnă de adevărați, buni și cinstiți Români, cu preocupări și dragoste curată de neam.

Părintele Mangra fusese primit la Mai 1909 în Academia Română ca reprezentant al culturii românești de peste munți și, prin urmare, tocmai ca să se păstreze unitatea culturală națională a Românilor de pretutindeni.

Trecând, însă, de partea aceluia cari, în spera de maghiarizare a elementului românesc de dincolo, impuneau până și limba maghiară în școlile românești, părintele Mangra a trădat interesele noastre culturale naționale, făcându-se complicele dușmanilor limbei românești.

În această nouă situație a părintelui Mangra înceta, odată cu trădarea, și rațiunea sa de a fi în Academia Română unde nu mai avea calitate să reprezinte prin urmare cultura națională românească de peste munți. Excluzându-l dela Academie, nu s'a făcut decât să se tragă concluziile, la cari însăși gestul părintelui Mangra a obligat instituția.

Alt-cum, situația ar fi fost falsă și pentru preotul renegat și pentru academicianii români; — iar dacă gestul, care nu s'a făcut la vreme, nu s'a mai putut evita ieri, e fiindcă provocarea neabilă a părintelui Mangra a scos și mai bine în lumină falsitatea unei situațiuni, la care acesta s'a pus cel dintâi.

Trăgând consecințele proprii sale purtării, părintele Mangra ar trebui să învețe cel puțin acum pudoarea de a tăcea, fiindcă nimeni nu poate insulta nepedepsit sentimentele naționale ale unui neam întreg.

„**Miscarea**”.

La gestul necugetat al vicarului Mangra de a căuta în capitala țării (după săvârșirea) aceluia odios act antipatriotic, academicianii au răspuns printr'o manifestație pe cât de demnă, pe atât de usturătoare.

Nici unul dintre membrii prezenți ai Academiei, nu întins mâna trădătorului și acesta a fost nevoit să părăsească incinta acestei înalte instituțiuni, părăsind saloara afară unde-l aștepta o altă manifestație ostilă, mai drastică, recunoaștem, dar tot atât de meritată: aceea a studenților universitari.

Ceea ce ni se pare curios în acest penibil incident este atitudinea sfidătoare a vicarului Mangra.

Într'adevăr, cu toate că n'a fost invitat la ședințele Academiei potrivit uzului; cu toate că a fost prevezut că prezența sa la ședință va da loc la o manifestație neplăcută, Mangra, cu un curaj care frizează cinismul, și-a asistat; rezultatul se cunoaște.

Dar mai mult decât atât. După incident, un redactor „Universului” vizitând pe Mangra la locuința sa de la Metropoli și întrebându-l asupra impresiunii ce i-a făcut-o manifestarea academicianilor, acesta a răspuns: „Adevărat că n'am primit invitația de la biroul Academiei ca să asist la ședință, dar am venit și voi conștientiza ca să viu, fiindcă mă conformez articolului din statutul Academiei, că numai membrii bolnavi și în cazuri de urgență pot lipsi de la ședință. Și eu nu sunt bolnav”. Și continuând vicarul Mangra adaugă: „Aproape că voi fi ocolit ostentativ și nu-mi va vorbi nimic, decât d. Dr. Istrati mi-a dat să înțeleg aceasta. Dar eu înțeleg ce are a face politica națională la Academia Română”.

Această declarație și în special nepotrivirea ce o prezintă dela Academie între Academia Română și politica națională, dovedesc mentalitatea omului și în mod elocvent atitudinea sa din trecut.

„Înainte”.

Regretabil. Era bine ca Academia Română, instituție ce reprezintă cea mai înaltă aspirație a neamului — cultura culturală a tuturor Romanilor — să rămână liberă de asemenea incidente.

Printele Mangra stia că nu avea ce să cante acolo, decât degețele alese într-o vreme când s'a părut că respice aspirațiile înaltei instituții românești, el s'a deosebit mai în urmă lupta împotriva partidului național și a candidat în alegeri ca guvernamental. El nu considera în toate cercurile românești ca un apăsător de neam.

Și dorind să își cunoască situația este faptul că printele Mangra, dela 1909 nu a călcat la Academie și nici nu a fost vreodată invitat să ia parte la lucrările ei.

Pentru ce a venit tocmal acum când sunt dincolo de ordinea zilei tratativele dintre contele Tisza și conțitorii Romanilor?

Pentru ce a venit acum, când se discută raporturile Romaniei cu Austro-Ungaria?

Și pentru ce a insistat să rămână când i s'a spus de toată lumea că trebuie să plece?

Printele Mangra a căutat să provoace scandalul. În ce scop?

„Dreptatea”. Ticălosul Mangra, care s'a vândut, trădându-și neamul, e din păcate și membru al Academiei române.

Dela trădarea lui și până azi n'a îndrăznit să mai vie niciodată la ședințele Academiei.

De data aceasta și-a închipuit că, după ce a primit certificat de bună purtare dela Tisza, își poate permite nerușinarea ca să vie în mijlocul capitalei românești și a înaltului nostru areopag al culturii.

„Magyarország” publică în numărul său de ieri, Duminecă un articol intitulat „La București și la Budapesta” în care autorul spune, între altele, următoarele:

„Nam motive să respect pe Mangra și nu regret deloc insultele ce i s'au adus. Constat însă că s'a adus o insultă gravă demnității statului ungar și datoria guvernului nostru este să ceară satisfacție. A fost insultat un prelat, care este cel mai înalt prieten al salvatorului și idolului Ungariei (cont. Tisza).”

Păreerea mea despre tradarea lui Mangra diferă de aceea dela București.

Eu n-l respect deloc, dar ceea ce s'a făcut la București, constituie o violare și o dregătație de ospitalitate. Nu pot nega însă că ceea violare este o formă foarte frumoasă a unui ideal, ca și un puternic sentiment al conștiinței naționale. Nu numai studentii români din București, ci și suțietul academicianilor serioși este cuprins de acelaș sentiment, ceea ce dovedește faptul, că și ei cu toții, au întors cu dispreț spatele față de Mangra.

Eu nu vreau să cercetez dacă Mangra într'adevăr e trădătorul românismului. E incontestabil, că

ei îl consideră ca trădător. Poporul român are o puternică voință și conștiință națională și se explică foarte natural de ce a procedat astfel față de un trădător.

Acest sentiment, această insultă este forța care asigură existența unei națiuni. La fiecare pas ne putem convinge, că în națiunea română trăiește puternic acest sentiment național.

Iată pentru ce noi putem fi geloși pe Români, căci la noi aproape nici nu există forța de manifestație națională...

Unii spun, că sentimentul național a izbucnit (la București) în mod exagerat și brutal. Se poate. Dar e mai bine să trecă în exagerare, decât să dormiteze. Exagerarea sentimentului național este un lucru sfânt, căci acest sentiment asigură viitorul unei națiuni.

E brutală și barbară această manifestație a conștiinței naționale? Se poate. Dar am credința, că cele mai culte popoare ale lumii, Francezii și Italianii ar proceda la fel sau poate și mai brutal față de trădătorul națiunii lor.

E adevărat, că uneori exagerarea manifestației naționale are consecințe păgubitoare. Și răurile încă exundează și distrug. Dar, totuși, cel mai teribil și mai fericit ținut e acela, care are rău...

De aceea devine puternică România, ba chiar și Serbia, și nu ajunge la o stare decadentă ca noi. De aceea putem fi geloși pe România, unde chiar și Academia este vraja sfântă a sentimentului național, iar nu ca la noi cuibul de alimentație al vrăbiilor parazitare cari să murdărescă memoria marilor figuri naționale”.

„Népszava”, organul partidului social-democrat, scrie în numărul său de ieri: „Cazul renegatului bătut la București, guvernamentalul Mangra Vazul, vreau să-l infoale ca un eveniment politic extern. Ambasadorul austro-ungar, contele Czernin a avut deja o întrevedere relativ la această chestie cu ministrul de externe român Porumbaru. Această întrevedere, după cum se știe, a avut în vedere numai stabilirea faptului. Demersurile vor urma a se face numai mai târziu.

Lui Tisza, firește, i-a venit la țanc acest caz și prin zierele lui el vrea să arunce asupra guvernului și asupra partidului național român din Ungaria întreagă răspunderea pentru provocarea sovniștă. În gură mare se cere satisfacție pentru vătămarea adusă unui supus ungar. Iar, aceasta o cer aceia, cari deloc nu și-au adus aminte de acei cincizeci de supuși austriei și unguri din Colorado, cari nu au fost bătuți pentru că ar fi renegați, ci au fost împușcați grămadă la ordinul unui miliarđar”.

Mangra s'a întors acasă.

Astăzi, cu trenul de dimineața Mangra a sosit în Budapesta și s'a dus de-a dreptul la primul ministru.

România nu dă satisfacție.

Ziarul „Viitorul” semioficiosul guvernului român desmintește știrile despre intervenția guvernului ungar. Demonstrațiile împotriva lui Mangra — scrie numitul ziar — nu au avut caracter politic, ci numai cultural și ca atare sunt afaceri interne ale României, în cari un stat vecin nu se poate amesteca.

Corespondentul din București al ziarului „Az Est” afirmă că nici la ministerul de externe nu se știe de intervenția guvernului ungar, și dacă s'ar fi cerut satisfacție — spune corespondentul — aceasta nu s'ar fi căpătat deoarece guvernul român nu e aplicat să o dea. Dealtcum d. Emil Porumbaru ministru de externe e bolnav și zace în pat.

Interpelație

în delegațiunea ungară în chestia Mangra.

Sedința plenară a delegațiunii ungare.

(Prin telefon).

Delegațiunea ungară a ținut azi la orele 4 după amiază ședință plenară sub președinția contelui A. Zichy.

Imediat la începutul ședinței delegatul Istif Telegdy adresează către ministrul de externe o interpelație în chestia înzultării lui Mangra în București.

După informațiile ziarelor — spune interpellantul — deputatul ungar Vasile Mangra a fost înzultat grav în București. Cazul acesta îl îngreunează mai cu seamă faptul că a fost înzultat un deputat din camera ungară și nu se poate nici decum ascunde că în România există o mișcare îndreptată împotriva monarhiei... (Voci: Așa e!) Guvernul român s'a arătat foarte indulgent până acum față cu demonstrațiile aceste. România s'a bucurat de toată bunăvoința noastră, dar nu suntem aplicați ca să tolerăm ca România să nu observe curtuozia cerută față de noi. Îl întreabă pe ministrul de externe că adevărate sunt știrile ziarelor și dacă da, ce măsuri are de gând să ia?

Contele Berchtold crede de superfluu să mai accentueze că consideră de foarte regretabil, că unui cetățean ungar i s'a adus o așa injurie. Ministrul declară însă că și el cunoaște cazul numai din ziare deoarece Mangra nu s'a adresat ambasadorului austro-ungar din București. Ieri ministrul l'a îndrumat pe contele Czernin ca să-l cheme la el pe Mangra și să se informeze asupra cazului, dar Mangra plecase deja din București. (Un glas din stânga: Drum bun!)

De importantă e — a continuat ministrul — constatarea faptică a cazului. Această stare faptică însă nu e atât de gravă, căci după cum a declarat însuș Mangra, el n'a fost înzultat de fapt, ci s'au strigat numai cuvinte injurioase la adresa lui. Guvernul român — a terminat contele Berchtold — a declarat că regretă incidentul și va lua măsuri pentru constatarea stării faptice, iar împotriva eventualilor vinovați va porni procedura penală.

Delegatul I. Telegdy declară că ia la cunoștință răspunsul. După interpelațiile delegatului Rakovszky în chestia salarelor ofițerilor, iar contele Ioan Hadik în chestia afacerilor de onoare militare în legătură cu afacerea casinoului național maghiar, se ia în desbatere bugetul ministerului de război.

După raportorul Loránt Hegedüs, care face cunoscut bugetul și îl recomandă spre primire, primul orator e delegatul Francisc Chorin, care recunoaște necesitatea dezvoltării armatei. Oratorul e pentru raporturi bune și pașnice cu România, dar fortificarea graniței o ține totuși de foarte necesară.

Fortificarea Ardealului nu vrea o provocare. În România însă s'au petrecut în timpul din urmă demonstrații politice, cari pot avea urmări incalculabile în viitor. Astfel de demonstrații la adresa noastră însă noi nu putem tolera.

Victor Isekutz protestează împotriva amestecului ce și l-a permis delegațiunea ungară aducând în discuție chestia maghiaro-română, care e o chestie internă a Ungariei. Oratorul se declară aderent al triplei-alianțe dar numai întrucât în cadrul acesteia se reliefează și caracterul național maghiar al Ungariei.

Ședința se termină la 7 și jumătate seara.

Corecte (proptise) pentru examene, dictando și caligrafie. Suta bucăți
Cor. 1.40 plus porto postal.

Aviz școlar — Iskolai értesítő
legat à 30 fl. bucata.

De vânzare la: **Librăria „Concordia”, Arad, Deák-Ferencz 20.**

Știrile zilei.

Bandele grecești sportite cu trupe regulate.

Londra. — „Daily Telegraph” află că organizatorul jandarmeriei albaneze a telegrafiat la Durazzo următoarele:

„Mi se comunică de peste tot că bandele grecești s'au mărit prin trupe regulate în uniformă armatei grecești. Uniforme grecești purtate de ofițeri și soldați s'au văzut în toate ciocnirile, la Tsepo și Humlica. Mulți din Grecii făcuți prizonieri la Corița au declarat că ofițerii greci au participat la lupta din jurul orașului și că atâta vreme cât teritorul a fost ocupat de Grecia autoritățile grecești au tolerat formarea și înarmarea bandelor.

Noul ministru al Greciei la București

Atena. — Monitorul oficial publică o mare schimbare în corpul diplomatic. D. Psychas a fost numit ministru la București în locul lui Padiamantopulos, transferat la Haaga.

D. Al. Tzigara Samurcaș director al fundațiunii „Carol I”.

București. — M. S. regele Carol a semnat decretul prin care d. Al. Tzigara Samurcaș a fost numit director al fundațiunii „Carol I”.

Un violent articol al ziarului „Cambana” la adresa ministrului Rusiei la Belgrad.

Sofia. — Sub titlul „Geniul cel rău al Bulgariei”, ziarul „Cambana” publică un articol datorit unui diplomat de seamă care însă nu iscălește. Autorul articolului în chestie face caracteristica ministrului rus la Belgrad, Hartwig, spunând că d-sa e cunoscut ca mare panslav. Hartwig ar rupe bucuros din teritoriile Bulgariei și Greciei, spre a majora întinderea Serbiei. Hartwig e adversarul Austro-Ungariei. Regele Petru și toți membrii familiei regale sârbe, în special principele moștenitor, se află cu desăvârșire sub influența lui Hartwig. D-sa ar putea foarte lesne să devină ambasador, însă cum guvernul rus se teme de voința sa de fer el e lăsat de 10 ani în postul de ministru la Belgrad.

Turghan Pașa in Budapesta.

Budapesta. — Primul ministru albanez Turghan Pașa a sosit azi dimineață aici. Primul ministru Albaniei l-a vizitat azi înainte de amiază pe contele Berchtold în care a conferat timp îndelungat, apoi pe primul ministru ungar, contele Tisza. La amiază contele Tisza a dat un prânz festiv în onoarea oaspetelui.

Turghan Pașa interviewat de un ziarist a declarat că în Albania stările ar fi liniștite, dacă n'ar exista revoluția Epiroților, cari săvârșesc atrocități înfiorătoare. El speră că comisiile Internaționale de control îi va succede să încheie o înțelegere cu Zografos și astfel să se pună capăt multelor vărsări de sânge. Privitor la punctele înțelegerii, primul ministru albanez a spus că aceste sunt cele propuse de guvernul albanez și nici vorbă nu e ca să se dea Epiroților vre-o autonomie, ci li se va acorda numai drepturi, cari nici decum nu stîrbesc integritatea și independența regatului albanez.

Ajutorarea orașelor.

Budapesta. — În baza anchetei făcute s'a constatat că orașele din provincie ar avea în total necesar 120 milioane pentru sanarea stărilor lor financiare. Guvernul ungar a câștigat în scopul acesta 3 bănci din Budapesta, cari s'au declarat aplicabile să acorde orașelor un împrumut de 100 milioane cu 5% procente, care sumă să se amortizeze în 50 de ani, dar pe lângă un curs de 89.

Guvernul a adus la cunoștință orașelor condițiunile băncilor. Foarte natural că propunerea a fost primită cu cea mai mare indignare fiind rata de bancă numai 4 procente iar băncile cer 6 procente. După cum se anunță orașele vor refuza propunerea ca neacceptabilă.

INFORMAȚIUNI.

10 Mai la București.

Arad, 18 Maiu 1914.

Peste vr'o câteva zile, la București în capitala fraților noștri, se va serba iarăși glorioasa zi de 10 Mai. Cu acest prilej se fac admirabile serbări pe cari știm că orice Român delă noi le-ar vedea cu inima plină de bucurie. Aducem deci, din vreme la cunoștință tuturor cari ar putea să meargă, că nu există nici un prilej mai nimerit decât acesta pentru mai buna cunoaștere a Țării Românești. La 10 Mai defilează admirabila armată română, în fața marelui suveran Carol I-ul, se dau splendide reprezentări în teatrele capitalei și toată lumea e în plină serbătoare, amintindu-și de zilele memorabile ale războiului din 1878. Noi Românii de aici trebuie să luăm parte la aceste serbări pentru că din ele culegem învățătura cât de puternică și cât de mare este țara fraților noștri.

Mersul vremii. *Institutul meteorologic anunță: schimbarea temperaturii, în unele locuri ploie.*

Prognoztic telegrafic: Vreme moale. Temperatura la amiazi a fost: 19.8 C.

Pentru monumentul Aurei Vlaicu primim lista de subscripție dela „Vulturul” institut de credit și economii soc. pe acții în Tășnad, cu următoarele contribuții: Ilarie Gaei paroh Sudurău 5 cor., Vasile Hoblea paroh Cigu 1 cor., Vasile Păteș paroh Hotoan 5 cor., Victor Mărcuș paroh Pir 1 cor., Demetriu Corolan proto-pop Santău 5 cor., Teodor Murășan inv. Blaja 5 coroane, Vasiliu Pustai Seuca 1 cor., Dionisie Vălean 1 cor., George Fulep propr. Santău 1 cor., Victor Filp inv. Ujnimăt 1 cor., Vasiliu Plosca propr. Ujnimăt 2 cor., Nicolae Munthiu secretar Șimleu 3 cor., Patriciu Sfura casar Tășnad 1 cor., Aurel Cigărean contabil Tășnad 1.20 cor. In total: 33.20 cor. — Colecta s'a făcut prin d. Aurel Cigărean, contabil.

Persecuții sârbești împotriva Aromânilor. Ni se scrie din București: *D. Emanoil Porumbaru, ministrul de externe, a primit în audiență pe d. Vangheli Ciamba, debitant din piața Sf. Gheorghe, originar din Moloviștea (Macedonia), care i-a expus persecuțiunile autorităților sârbești din Moloviștea contra aromânilor.*

Astfel, au fost arestate 13 femei, soții ale frunțășilor aromâni din Moloviștea și s'a interzis de a se tipări în Macedonia invitațiuni de nuntă în limba română.

Călătorii suveranilor români pe Dunăre. Ni se comunică din București: Sâmbătă la orele 5 d. a. suveranii au plecat dela Tulcea spre comuna sf. Gheorghe. Pe tot parcursul, satele din delta Dunării erau pavazate cu steaguri tricolore și ghirlande de verdeață. Locuitorii au făcut auguștilor oaspeți o primire dintre cele mai afectuoase iar suveranii au mulțămît ieșind pe puntea vaporului.

La Mahmudia se aflau pe chel toate autoritățile, elevii școalelor primare și locuitorii din satele vecine cari de asemenea au manifestat dragostea lor pentru familia regală prin aclamațiuni și cântece naționale.

Yachtul și-a micșorat mersul suveranii mulțămind din nou călduroaselor manifestațiuni de dragoste ale populației. Cortegiul vaselor regale și-a urmat apoi drumul fără să se oprească trecând prin fața satelor Domnița, Mirio, Ilgani, Uzline și pe canalul regele Carol. După ce suveranii au vizitat canalul și împrejurimile a plecat spre Sf. Gheorghe.

Paza s'a făcut de o secție de grăniceri și jandarmi.

Suveranii au sosit noaptea la Sf. Gheorghe. Ieri au vizitat comuna.

Cheul este splendid iluminat și împodobit cu drapele.

A. S. R. principesa Elisabeta la Galați. Ni se comunică din București: Sâmbătă seara la orele 9 a sosit în port cu monitorul Brătianu principesa Elisabeta venind din Tulcea. Moni-

torul a acostat la largul Dunării în fața pabelui navigației fluviiale. Principesa a coborât într'o barcă în tovărășia dnei de onoare. Barca mănăată de 8 marinari și condusă de d. colonel Scondrea a sosit la debarcaderul marinei în fața bursei la orele 9.20.

A. S. a descins pe cheiu, unde a fost întâmpinată de dnii Gussi prefectul județului, Timotheu marul orașului, Orleanu fost ministru, Andreescu, prefectul poliției etc.

Dnele au oferit A. Sale buchete de flori. Dela debarcader A. Sa a fost condusă pe la vagonul regal care era în fața palatului. A Sa s'a urcat în vagon la 9.20. În același tren s'au urcat dnii Gussi și Andreescu. A. Sa a schimbat câteva cuvinte cu dnele din societate și la 9.30 trenul s'a pus în mișcare.

Trenul a fost condus de d. subinspector de mișcare Rădulescu și de d. Constantinescu. Șef de secție la întreținere.

Vagonul regal a fost atașat la trenul acționar de 10, plecând spre București.

Cum se face revizuirea proprietății rurale în Dobrogea nouă. Extragem dintr'un comunicat apărut într'un oficios liberal din București următoarele amănunte asupra modului în care se va face revizuirea proprietății rurale în Cadrilater:

„Se vor institui comisii de plasă, compuse din judecătorul ocolului respectiv, administratorul de plasă, primarul comunei, preotul parohial și alte persoane.

Aceste comisii se vor duce în fiecare comună aparte, după ce mai întâi locuitorii vor fi anunțați prin publicațiuni întinse de zilele că vor lucra comisioanele de cercetare.

Comisiunea de plasă va strânge dela locuitori titlurile de proprietate, dându-le în schimb adeverințe de primirea lor. Pentru cei cari nu vor avea titluri se vor dresa procese verbale în care se va arăta cauza arătată de locuitor pentru care îi lipsește titlul de proprietate, cum se va arăta și dacă posesorul a fost găsit trecut fie în registrele de transmisiune de proprietăți fie în registrele pentru plata impozitului funciar precum și dacă nu s'a găsit în nici unul din aceste registre.

Comisiunile de plasă, cari nu vor avea dreptul sub nici un cuvânt să turbure posesia, ori să de frauduloasă o va constata, vor înainta titlurile de proprietate adunate precum și procesele verbale ce se vor dresa „Comisiunii Centrale” ce se va institui în București.

Această comisiune centrală, va studia și se va pronunța asupra fiecărui caz în parte. Dacă dreptul de proprietate va fi găsit legal, atunci statul român va elibera titluri de proprietate în locul celor bulgare, procedând exact la fel cum a procedat și statul bulgar la 1880.

Deciziunile comisiunii centrale însă nu vor fi definitive, ele vor putea fi atacate cu apel la Curtea de apel din Constanța și chiar în contra deciziunilor acestei curți locuitorii, cari s'ar crede nedreptățiți, vor avea dreptul de recurs la Inalta Curte de casațiune. Numai după ce această înaltă instanță se va pronunța, locuitorii care s'ar constata că deține un teren în câmp fraudulos, numai atunci, va fi turburat în posesia sa”.

O reuniune a femeilor române în Oradea mare. Ni se scrie din Oradea: După multe plânguri și răsăndiri iată că înființarea reuniunii femeilor române din Oradea se apropie de realizare. După cum sunt informat, zilele acestea s'a ținut o sedință a damelor aparținătoare comitetului exmis din partea „Reuniunii Femeilor Române” — în care s'a hotărât convocarea adunării de constituire. Iată cum damele noastre se ridică peste orice considerațiuni și realizează o vechie și frumoasă dorință a noastră de aici în colo femeile române din Bihor vor forma o reuniune mare și frumoasă, care la timpul său va împrăștia în toate straturile românești roadele ei binefăcătoare. — Când Reuniunea femeilor române își va ține adunarea generală — se va ști că și în Bihor s'a întemeiat o nouă filială, care la timpul său încă se va anunța la ocrotirea aripiilor ei. —Vigil.

Ser pentru vindecarea ciumei. „Times” anunță că doctorul Booth-Tucker din India a descoperit un ser pentru vindecarea ciumei.

Serul este compus din ulei de ricin și de

de iod. Incercările făcute cu acest ser au dat rezultate satisfăcătoare.

Opera dui Zaharie Bârsan. Cetim în „Dreptatea” la București:

No știu zău dacă trebuie să-mi pară rău că prima reprezentare a piesei dui Bârsan n'a avut loc pe prima scenă, ci la un teatru particular. Căci mă înfăptuiesc în atmosfera de rece oficialitate dela Național, am văzut entuziasmul acesta viril sufletul acesta al de patriotism ce trecea eri peste spectatori dela Teatrul Artiștilor, și mai însuflețiti de aerul de sărbătoare din sală, s'au întrecut pe ei însuși și ne-au redat imaginea dui Bârsan, așa cum ne-o închipuiam: caldă, sinceră, vibrantă de patriotism luminat.

„Se face ziua” ne redă un episod mișcător din realitatea lui Horia, Cloșca și Crișan. Dar în episodul acesta se aglindește toată viața asuprită, plină de umilință și nevoi, a fraților noștri de dincolo; găsim aici strigăte de revoltă, care sunt strigătele de revoltă ale unui popor, care nu mai poate suferi jugul iobăgiei. Suntem în casa Ilinei din Gura Cornei, în ținutul Sălajului, în ultima noapte a anului 1784.

Căci prin ură năpraznic, Abrudul vruiește de buclă de strigăte răsboinice de gemete.

Se scurgea piosul o repede, precipitată, fără tirade și piosos. Personajii bine prinse.

În fața interpretării stau dna Bârsan și dui G. C. și Ciprian. Ilina a dui Bârsan cu acconțele-i de ură și de durere, e o româncă adevărată, e o mamă romană. Popa Costan al lui Achille e patriarhul în care vibrează ura de veacuri îngrămădite în sufletul iobăgilor, iar Crișan (d. Ciprian) e așa cum

închipuim pe șeful revoltei: cu ochii cari aruncă flăcări, cu vocea-i ca un tunet. Celelalte roluri sunt bine interpretate de dui Atanasescu, Valentinianu, Romano și ceilalți și dnea Sonia și Atanasescu.

Decorul foarte frumos, cu multă culoare locală.

Publicul a rechemat cu aplauze furtunoase pe interpret și pe d. Bârsan, inundând cu flori toată scena. Spectacolul a început cu „Jurământul”, o piesă din vechea literatură de peste munți cu d. Storin și dna Costin, foarte bine în rolurile principale. Mai urmează pe d. Ciprian, Romano și Atanasescu.

În aceste piese d. Bârsan a declamat cu multă simțăminte frumoasă și poezie patriotică „Ca mâne va veni război”, iar coralul studentesc a cântat cântece patriotice.

La reșchiză o seară frumoasă, o seară animată de d. Bârsan și d. Storin.

Biblioteca Academiei Române. În luna Aprilie 1914 s'au consultat de 539 cetitori 1575 volume și broșuri tipărite; de 57 cetitori s'au consultat 251 manuscripte, 660 documente, 9 cărți românești (1508—1830).

Colecțiunile bibliotecii au sporit în această lună cu 399 volume și broșuri, 196 numere de reviste române, 3115 reviste străine, 3 atlase și 7 stampe și portrete, 22 volume manuscripte, 34 documente, 5 fotografii, 1 album, 709 articole, 132 obiecte de muzeu.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 ore dimineața până la 6 seara, pentru manuscripte și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6. — Bibliotecar: Dr. Ștefan Ștefan.

Rog pe foștii colegi absolvenți ai gimnaziului superior gr. cat. de Beiuș din anul 1894—1904, ca să se anuțe la subscrisul pentru organizarea la convenirea noastră de 10 ani, începând de la 1 Iunie a. c. Pentru orientare, vă rog să banchetelul va avea loc în 1 Iunie a. c. — Beiuș la 15 Mai 1914. **Silviu Tămaș,** director al internatului Pavelean de băieți Beiuș.

Emigrație... pe sub pământ. Alaltăieri tribunalul din Sătmar a pertractat un proces nou în felul său, însă dureros totdeodată, în care e vorba tot de neștiința poporului nostru dela acele periferii. Acuzații Huli János și Huli Imre sunt niște escroci ordinarți, cari au scelerat satele sătmărene și au înșelut suferințoșii de bani dela bietii țărani români. Amuzeră că oamenii gonii de mizerie și de sărăcie în America, însă nu capătă pace și în America. Escroci au mirosit cari dintre cei năvăliți de banii gata de drum; s'au dus la ei pe cale și le-au propus că dâșii în schimbul de 150 cor., plătiți înainte bineînțeles, îi vor duce și fără pașaport până în America. În cale de călătorie era destul de romantic; au vorbit de comenitorii că îi vor duce cu trenul până la Brașov, iar de acolo pe sub pământ prin crăpăturile vulcan până la Veneția, de unde nu-

mai mers de o zi pe picloare e... America. Profitând de neștiința poporului nostru au putut înșela în felul acesta peste o sută de oameni, până în cele din urmă au fost arestați de poliția noastră vigilantă. Tribunalul l'a condamnat pe Dombi la un an și jumătate, iar pe Huli la opt luni temniță.

Acum domniile agenții, puși la răcoare, lucrează la un nou plan de emigrație... prin văzduh — cu care la timpul său vor înșela iarăș pe bietii țărani români neștiutori și increzători...

Condamnarea unui militar sârb. Tribunalul militar din Belgrad a condamnat la 20 de ani închisoare pe căpitanul Stefanovici pentru lașitate. Sentința a provocat senzație, deoarece căpitanul a fost decorat cu ordinul „Virtutea militară” în timpul războiului balcanic.

Tragedia imblanzitorului de fiare. În Vogelwiesen (Germania) a poposit circul Seiffert care avea o mulțime de fiare sălbatece încă neimblanzite. Zilele trecute imblanzitorul a început dresarea unui urs puternic, care la un moment dat s'a năpustit asupra lui și până i-au putut sări în ajutor, fiara îl sfâșiași în bucăți.

Măgarul în serviciul... academiei maghiare. Prin grădina zoologică din Budapesta se plimbă tacticos un măgaruș a cărui menire civilizatorică e să răspândească cultura maghiară. În scopul acesta în fiecare dimineață păzitorul îi așează în spinare două lăzi pline cu cele mai noi cărți literare maghiare; măgarușul conștiu de chiemarea sa pornește încet și se oprește lângă fiecare vizitator, care poate lua câte-un volum să-l cetească la umbră, iar la plecarea îl depune la portar, eventual îl sterpelește.

Deunăzi măgarul încărcat de știință maghiară, nu mai voi să plece. La indemnurile de „hiii!” ale păzitorului, animalul supus altădată începu să bată din coadă în mod negativ și urechile proverbiale și le ciulia, ceea ce în limba măgărească înseamnă „nu!” Păzitorul cât p'aci să-și piardă răbdarea; își răsuci nervos mustața și apucă un fuștei!

— Pleacă bre! Nu fi măgar... (la care a mai adaos câteva sacramente din vocabularul unguresc).

Dar măgarul a rămas tot măgar încăpăținat. Nu s'a putut convinge nici de vorba bună (cum pretinde „Societatea pentru protecția animalelor”), nici de bătă (cum cere tradiția ungurescă). Păzitorul supărat se duse și-l denunță directorului Lendl, care pricepe păsările animalelor sale. După minuțioase cercetări s'a constatat că asinul se încăpăținează din cauza că în dimineața aceea a fost încărcat peste povara obicinuită cu 20 de volume, toate edițiunile cele mai noi ale Academiei maghiare.

...Vezi că și măgarului îi strică prea multă știință maghiară...

Haltenberg Béla, Kassa, fond. în 1810. Cea mai veche vopsitorie, curățitorie chimică și spalatorie cu aburi în Ungaria. Lucrează frumos, curat și elegant. În cazuri de doliu vopsește halne imediat. Zilnic spală și curătește câte 24 mii de gulere pentru provincie.

Comandele din provincie să se adreseze direct la firma: **Haltenberg Béla**, prăvălie principală, Kassa (Cășovia). (Ha 1622)

În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, înțepirea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boabe de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Preț 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (M1 1621)**

Primul deposit român de PIANE, PIANINE ȘI ARMONIURI T. Popovici SIBIU, STRADA CISNADIEI 7 se recomandă on. public român cu fabricatele exclusiv bune cu cari s'a aprovizionat în vederea sfârșitului anului școlar. Prețuri mai ieftine ca ori unde. Impachetare și transport gratis. Plătire în rate convenabile.

Ca român și specialist proprietarul depositului roagă publicul nostru de pretutindenți să-l onoreze cu încrederea sa.

Comandele să se facă din bună vreme pentru ca să poată fi rezolvite la timp.

Po 2091

BORNOVA

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 18 Maiu.

Grâu pe Maiu	13.85
Grâu pe Octomvrie	12.25
Secară pe Octomvrie	9.75
Ovăs pe Octomvrie	8.04
Porumb pe Maiu	7.24
Porumb pe Iulie	7.46

Bibliografie.

Am primit la redacție următoarele cărți:

George Rae: **Bancherul din provincie**, trad. de Emil Tișca (Biblioteca băncilor române Nr. 15—18). Editura „Revistei Economice”, Sibiu. Prețul cor. 2.50.

Societatea de cultură macedo-română: **Mersul și activitatea societății pe anii 1912—1914**. București.

V. C. Vasiliu: **Ce este proprietatea?** — Cu privire la exproprie. — București; prețul 50 banii ștergi.

A apărut în editura revistei „Viața Românească” și s'a depus la dibrării:

I. Botez, M. P. — „A short survey on the Neolatinism of the Near East”. Prețul 2 lei.

Au apărut următoarele reviste:

„**Lucafărul**”, Nr. 9—1914, cu bucăți literare și articole de: El. Peticari—Davila, M. Beza, Nichifor Crainic, Dr. I. Lupaș, Maria Cutașan, Dr. Al. Bogdan etc. Dări de seamă, cronici, ilustrații.

„**Flacăra**”, an II Nr. 29 — 3 Mai. Proză și poezii de: Pompiliu Eliade, M. D. Rădulescu, P. Locusteanu, Oreste, V. Podeanu, C. P. Hanaș etc. Abonamentul pentru Ungaria cor. 8 pe an (pentru preoți și învățători cor. 6.50). Red. și adm. București, str. Câmpineanu 46.

Săptămâna politică și culturală, an IV-lea, Nr. 18. — București.

„**Noua revistă Română**”, vol. XV, Nr. 22 — cu studii și articole de C. Rădulescu, I. Argenteanu, G. V. Hanaș etc. — București.

„**Cosinzeana**”, revistă ilustrată săptămânală, an IV-lea Nr. 19 (Orăștie), cu sumar bogat și variat. În acest număr „Cosinzeana” începe publicarea unui nou roman: „**Marama sfinte Veronici**” de marea scriitoare dela nord Selma Lagerlöf (trad. de Ad. Lupeanu.)

„**Revista teatrală**”, organul „Societății pentru fond de teatru român”, an II Nr. 2. — Brașov.

POSTA REDACȚIEI.

Gazeta Transilvaniei. Iubiți confrăți, vă aducem la cunoștință că 3/15 Mai din patruzeci și opt nu este în 4/17 Mai, după cum se pare că credeți voi, ci în 3/16 Mai. Articolele asupra acestei mari zile se scriu, decila 3/16 Mai. La bătrânețe cum uită omul și de aceea vă atragem atenția. Fără supărare. Dacă tăceam poate că la anul vă trezeam prin Dechemvrie... Cu confrățestii salutării.

I. Al. de Leményi, Brașov. Volumul a fost anunțat la timpul său.

Borgovan, Mihăileni, Românii. S'a adus la cunoștință celor interesați. Mulțămim din suflet pentru cuvintele mângăietoare. Dacă toți frații vor lupta pentru biruință, ea nu va întârzia.

„**Transilvania**”, București. Revista n'am primit-o nici odată. Probabil a fost oprită la graniță. Dacă o primeam, firește, o anunțam. Incercați și ne-o mai trimiteți!

POSTA ADMINISTRATIEI.

Ioan Puscasiu, Săpéterfalva. Am primit 7 cor. în abonament pe cvart. II a. c.

Gheorghe M. Teaba, Poenă. Am primit 7 cor. în abonament pe cvart. II 1914.

Istrote, America. Am primit 20 cor. în abonament în 13 I. c.

Redactor responsabil: Constantin Sava.

ANUNȚ.

Bucroul central al partidului N. R. caută un

scriitor

care are îndemânare și la mașina de scris.

Diertele pe adresa:

Arad, str. Zrinyi I/a. et. I.

Cărți vechi

tipărite ori scrise cu mâna, bisericesti ori lumesti, în orice limbă, chiar biblioteci întregi, apoi gazete, cruci, țesături, icoane, bani vechi, mărci postale și orice lucruri vechi

cumpără

cu bani gata, ori schimbă cu altele noi, ori plătește în schimb abonamentul la gazete.

NICOLAE DANCUI

(Da 2130)

Karánsebes.

Dr. Gheorghe Kotăraș

MEDIC-UNIV.

ordonează str. Batthyányi nr. 29.

Ho 2008

Caut

un candidat de avocat

cu practică pe lângă aplicare momentană.

Dr. VASILE AVRAMESCU, avocat
Măriaradna.

Bătăturile,

protegenia pielii, urticarii de pe mâini și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., francoasă
1 sorosă 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la preparator: Dr. E. FLESCH, farmacie la „CORONĂ” în Győr.

Luorări

de acoperire cu țigle și ardesie

cu garanție pe un an, cu prețuri convenabile și în mod specializat execută

Ráoz György

maestru de acoperit cu țigle și ardesie

Arad, str. Mikes Kelemen nr. 17.

La dorință merg la fața locului atât în provincă cât și în localitate.
(Ma 1978)

„REMEK”

mașină brevetată combinată pentru

curățitul și măcinatul cerealelor.

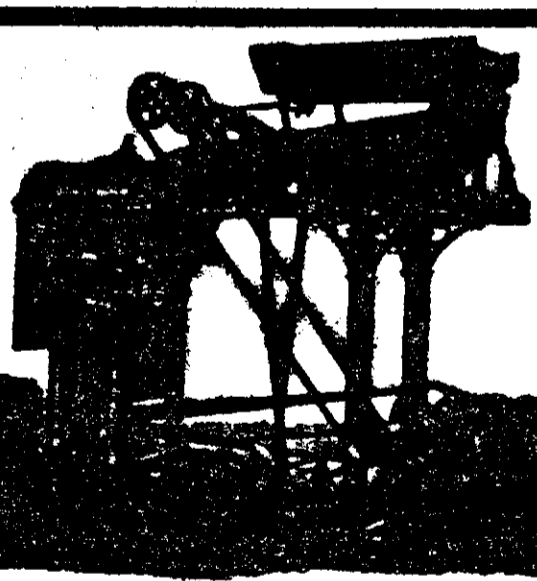
Cea mai perfectă mașină de curățit, care să nu lipsească nici unei mări de vârstă.

Cu prospecte servaște cu plăcere stăpânii fabricanți

PRINZ TESTVÉREK,

mașinile de fier, fabricile de mașini și construcțiile de mașini

SÁTMAR — (Szatmár).

Brevet eng. nr. 56018.

PI 801-60

ANUNȚ.

APOTECA NOUĂ LA

„S.F. ILIE” DIN TIMI-

ȘOARA-FABRIC, ÎN STR.

RECAȘULUI, ÎN CASA

COMUNEI BISERICESTI,

S’A DESCHIS ÎN

30 APRILIE.

Me 2105

S’a finit ou viată

Pentru că noul remediu din Flume e o atare invenție de sistem nou care omorâ cu siguranță pe cei nesuferiți și uricioși dușmani ai femeii de casă, cărți insectele de bucătărie.

„DEGANIN” e neapărat de lipsă și la economia câmp că nimicește păgubitoarele insecte și furnici. „DEGANIN” e pentru fiecare grădinar un ajutor indispensabil ce salvează plantele și cu deosebite rozele le eliberează de stricăcioșii paraziți (pădușii rose).

„DEGANIN” nu-l fereț să lipsească din nici o țară, Covrigărie, Magazine etc., pentru că prin asta ajunge fiecare proprietar la curățenia dorită.

„DEGANIN” e preferit și din acel motiv fiind că stătat oficios și de autoritatea Chemic-Medicală nu conține nici o substanță veninoasă dăunătoare nimel și totuși e cel mai cu efect remediu de soi, dovadă sunt și multele recunoștințe primite de cari alături unele în prețurent.

1 kg. „DEGANIN” și 4 kg. Cafea se trimite franco. Spediiuni de „DEGANIN” dela 5 kg. în sus se dează franco și cu 10% rabat.

Modul de folosit gratis. — Se caută Agent.

— 1 kgr. numai 3 cor. —

1 kgr. Cafea fină și aleasă numai 2 Cor. 80 fl.

1 kgr. Cafea fină mărgelo numai 3 Cor. 20 fl.

Prețurent gratis!

F. A. DEGAN. —

SCRISORI DE RECUNOȘTINȚĂ

Nr. 14516/1913.

Spectabilă Firmă

F. A. Degan

Vre-o câteva despărțăminte, dar cu deosebire Institutului nostru era de un timp încoace de infectat de svabi, spre a căror stărpire n’a folosit din praverile comune. Din întâmplare un amic meu ni-a amintit de invenția D.-V. cu care menea am făcut probă și spre marea noastră uderă praful D-tale ne-a curățit toate localurile scăpat de uricioșii gândaci. În toată constința recomandă ori cul produsul Dv., ca remediu în toată privința și de un rezultat sigur.

Directiunea Spitalului Civil

Dr. Sicheș, direct.

Rog a-mi trimite 5 pachete „Deganin”. Am experiența celor ce mi-ai mai furnizat și rezultatul tisfăcător este spre lauda produsului D-v.

Alexandru Constantin

Ministrul Agriculturii și Domeniilor, Buc.

Am folosit praful „Deganin” ordinar la D-ta în tamentele unei case de ale mele de închiriat și a succes... I-am folosit și la stărpirea pădușii rose, — ba chiar și la insectele produse de muce și preste tot locul a folosit

Debreceii Lajos

Cavaler al Ordinului Francisc Iosif, fabricii de cărnați și salamă în Debrecea.

Vă rog mai trimiteți-mi 5 kgr. de praful „Deganin” fost tare tisfăcător cu expediția precedentă. Praful cră cu efect.

Berthold Frenz și fiul, cofetărie și Cafe

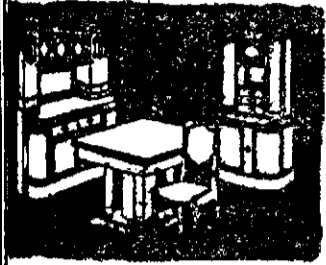
(De 2111-20)

Hinger József

Ampliar pentru edificii și mobilă

Alba-Iulia, (Gyulafehérvár) str. Séchenyi nr. 10.

==== (Casa proprie). ====

Pregătește orice lucrări din acest ram atât noi cât și reparații; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserică, locuințe, birouri etc., din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. — Prețuri convenabile, serviciu conștient se garantează.

(Hi 1280)

De aproape 50 de ani renumita firmă

Heldenberg

din SIBIU str. Holtauer 9

este cele dintâi și unicul magazin de pianuri și harmoniuri al Transilvaniei, al cărei proprietari sunt specialiști în construirea pianurilor și au și diplomă de conservator. Oferă on public :

pianine, pianuri și harmoniuri,

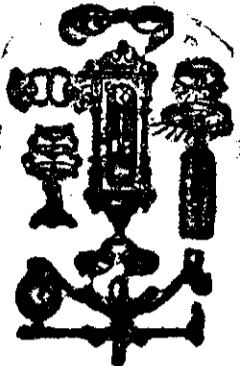
instrumente alese cu pricepere dela cele mai bune firme cu cele mai înalte prețuri de fabrică pe lângă deplină garanție.

CEL MAI MARE MAGAZIN DE OROLOAGE ȘI BIJUTERII

LOSONCZY LAJOS

clasnornicar și bijutier.

ARAD, PIAȚA LIBERTĂȚII Nr-ul 1.

Țin în magazin oroloage pentru buzunar veritabile elvețiene, oroloage de perete cu sunet de clopot, oroloage moderne. Bijuterii de aur și argint. Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Serviciu prompt. Mare atelier de reparat.

Cu deosebită stimă
Losonczy Lajos
orologier și bijutier.

OLIVIU PASCU

==== Inginer diplomat ====

Orăștie-Szászváros

Strada Berilului numărul 8.

Îndreptinde orice lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, parcelări, corecții de hotar, brazde, cit și desemnări de mape și schițe. Pregătește planuri și preliminare privitoare la orice fel de clădiri și alte lucrări; edifică vile, case de locuit, clădiri economice, platforme și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, apeducte, jilipe, etc. — Interesații sunt rugați a se adresa cu încredere firmei care cu plăcere le va sta la dispoziție! (Pe 1081-57)

Casă pentru bani și documente

sigure contra focului și hoților

No 1112

numai fabricate proprii de toate solurile și în orice mărime, gata în tot felul de executări în depozit, netede și îndolite, fără legături lungi prin urmare nici un sprijin pentru părgălia hoților. Casse cu casete separate contra focului și Parquii în periferie casete pentru matricule mici și mari. Prețuri moderate. Pentru biserică, comuna și societăți etc. după învoire și la rate.

GUSTAV MOESS, SIBIU,

Quergasse Nr. 3. Hechtgasse Nr. 4.

Casse panțerate numai la comandă.

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

Nici un român să nu-și cumpere mobilă până ce nu vizitează

PRIMA FABRICĂ ROMÂNEASCĂ DE MOBILE

EMIL PETRUȚIU

în SIBIU (Nagyszeben) str. Sării (Salzgasse) 37.

care execută totfelul de mobilă modernă în toate stilurile, — ca garnituri pentru

dormitoare, prânzitoare, saloane și tapetorie proprie.

EXPOZIȚIE ZILNICĂ cu garnituri complete. Construcție toate lucrările de lemn pentru biserică vechi și noi și binate, pe lângă executarea cea mai solidă; promptă și pe lângă garanții.

Telefon: 67.

(Pe 1348)

Telefon: 67.

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească crema americană, pudra americană și săpunul american, să depărtăm de pe față și de pe mâni orice fel de pete, și sărui toate mijloacele de acest fel, întrebuintate până acum.

==== Se cumpără la: ====

Apoteca Sfântul Gheorghe în Oravița.

Prețul unei boteșe de cremă americană 1 cor. Prețul pudrei americane 1-50 cor. Prețul săpunului american 1 cor. În contra tuturor de dinți mai bune sunt picăturile americane. Prețul 1 cor. (Co 1874)

Fiecare trebuie să știe că fotografii

VICTOR MYSZ DIN SIBIU

și-a vândut atelierul din strada de mai înainte iar acum și-a deschis un

atelier fotografic de artă

corespunzător oricărui moderne în

SIBIU, str. Elisabetă nrul 34.,

unde execută totfelul de fotografii artistice cu prețuri convenabile. — Fotografii amatorilor li-se acordă favoruri. (Mi 1587)

Pe timp închis fotografiile se execută la lumină electrică.

In atentionea publicului din localitate și din provincie.

VARGA GYÖRGY

maestru de cuptoare

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Híd nr. 19.

In marele său magazin se pregătește cele mai frumoase cuptoare de olane samotte cu prețuri moderate, atât pentru localitate cât și pentru provincie. Reparările se execută cu prețuri moderate. (Va 829)

IN ATENȚIUNEA VITICULTORILOR!

CSABA LAJOS, FAUR ȘI MAESTRU DE TRĂSURI.

SEGHEdin (Szeged), Püspök utca nr. 6.

Oferă excelentele pluguri pentru îngroparea viței de vie, invenție proprie, indispensabile în economie deoarece are următoarele avantaje:

1. În fiecare an întoarce pământul.
2. Îngroapă sămânța în afunzimea pământului.
3. La zi 2 oameni și 2 cai pot acoperi 6-8 jugăre.
4. E potrivit pentru orice lățime de drum, fiindcă poate fi regulat oriunde precum și afunzimea poate fi regulată

Prima încercare va convinge pe oricine. Prețuri modice.

(Cs 1462)

Ve 885-60

VERES FERENCZ

atelier de măsuri cu putere motorică pentru zidiri și mobilă
DEJ — (DEES) str. Ludovic Kossuth, nr. 63.

Magazin de mobilă pentru prânzitoare, dormitoare și saloane, lămpi oglinzi, epvoare și...

Execută totfelul de lucrări pentru zidiri, mobilă și orice lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai moderate, din material excelent și uscat.

Cine voește să cumpere INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar (SZATMAR) Deák-tér. — (În casa lui Keresztes András).

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și boate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința calității dragăle sunt neîncredute. — La dorință se pregătesc totfel de ghete și ciobote după măsură.

„Vulkán” fântâni cu lanț

recunoscute ca cele mai excelente dintre toate fabricațiile de acest fel de până acum.

De vânzare exclusiv la fabricantul

IOSIF MARKUCZ

atelier industrial de lăcătușerie

Oradea-mare (Nagyvárad), strada Academiei nr. 1.

:: Catalog de prețuri franco. ::

CZIGER LÁSZLÓ

maiestru dipl. pentru instalații de electricitate și gaze, câtușer și mașinist-electrician

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Teleki nr.

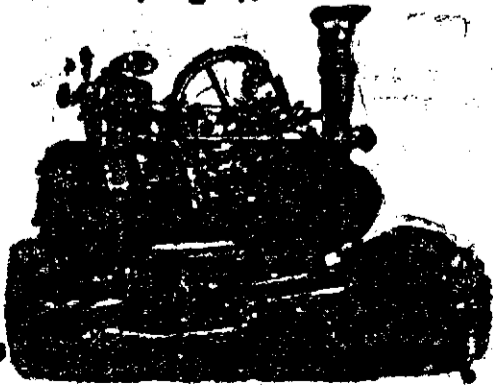
Execută totfelul de lucrări electrice, optice și lăcătușerie, și anume: ferării pentru clădiri, porți pentru monumente, vetre de fier, uși de fer, rolete de fer pentru prăvălii, mașini de cusut, mașini de scris, biciclete, reparare de gramofon și instalațiuni electrice, străformări de mașini cu aburi și motoare în locomobile.

Magazin permanent de mașini de cusut și accesorii, precum și garnituri de îmblătit. Serviciu prompt, lucru excelent, prețuri ieftine.

Pollák Gyula, faur de cazane

Seghedin (Szeged), Feltámadás-utca 1. :: Telefon: 394.

Atrage atenția on. proprietari de mașini de tractor și de cazane și aduce la cunoștință că și-a mărit și prezintă cu excelențe puteri de muncă

stabilimentul de făurărie de cazane,

se găsește în plăcuta poziție de a executa cu specialitate și grabă orice lucrare în această branșă, execută case pentru bani și repară porți de fier precum și execută porți de cazane, locomobile, și reformări de locomobile.

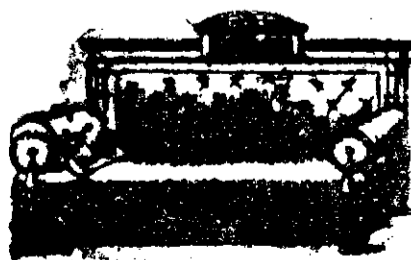
Pentru executarea lucrărilor mai mari merg pe chestiunea mea la fața locului. Execuție excelentă. Prețuri moderate.

Po 1460

Se primesc doi invitații.

KOHN HENRIK tapețier și decorator

Timișoara-Iosefin (Temesvár-Józsefváros) str. Bonnaz 12.

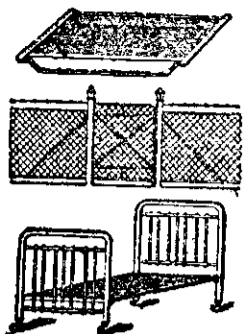
Ko 1585

Execută și reparază totfelul de lucrări de tapetărie și decorativă; în depozit mobilă excelente precum stoffe de voare, ruzi de aramă, oglinzi și lămpi; mare asortiment de canapele și garnituri engleze excelențe în atelierul propriu.

Execuție excelentă. — Serviciu prompt. — Prețuri ieftine.

**HERBST
ÉS TÁRSA,**
mașini sistem Halle
pentru sortarea și plămă-
direa aluatului, aranjament
pentru orice putere, electricitate,
— benzină sau vaporic. —
Singura reprezentanță
pentru întreg comi-
tatul Bihoru-
:: lui ::

STEMMER A. JÓZSEF
(Se 1786) specialist
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

Lo 1787

Execută cele mai precise cumpene zecimale, centimale, cântare cu pod și balanță, apoi mobile de fer și de aramă.

Ofere matrațe de sârmă cu cadru de lemn executate în atelierul propriu în orice mărime.

Primește spre executare toffelul de lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai convenabile.

Lörincz urmașul lui Petruț

cumpănar, lăcătuș pentru clădiri și pentru lucrări de artă,
maestru de mobile de fier, de aramă și matrațe de sârmă

CLUJ (Kolozsvár) Hosszu-utca nrul 26.

Spiritul de reumă

este cel mai sigur mijloc de frecat
contra durerilor provenite din poda-
gră, ischias, reumă și toffelul de ră-
celi. — După câteva frecări durerile
membrelor suferinde încetează defi-
nitiv. Are efect sigur și la boale
învechite și neglijate.

MODUL DE INTREBUINȚARE:

Dimineața la sculare și seara la cul-
care locurile suferinde să se frece
îndelung cu puțin spirit de reumă.
După frecare partea suferindă să se
învaluie cu o haină caldă.

Prețul unei sticle 1 cor.

Preparator:
F. Sándor Zoltán
farmacie la „Inger” — Erdőszentgyörgy.

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent
e în general cunoscut, se pregătește în trei tărimi.
No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80
No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—
No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—
»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).
Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe
cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R«.
Săpun Höfer à cor. —70.
de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate far-
maciile din țară și străinătate și dela:
Zentral- **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Versendungsdepot Ungargasse 14.
(E 1968—50)

NOUĂ
prăvălie de
instrumente
muzicale!

PULTER VENCEL

fabricant de instrumente muzicale
Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
(Lângă Palatul Cultural).
Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI
noui și vechi și pentru școală, CITERĂ și clar-
nete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, harmonice
și părți de instrumente etc. etc. GRAMOFOANE și PLĂCI în
asortiment bogat. CORZI (strune) din strălănităte cu ton curat pe
lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios.
(Pu 1847)

Cel mai vechiu magazin și atelier de reparaturi în
ARAD, de biciclete, mașini de cusut și gramafone.

Declar în modul cel mai hotărât, că Bicicletele
„Original Victoria” și „Puch” precum și
mașinile de cusut „Pfaff” sunt de vânzare
exclusiv numai la mine.

HAMMER VILMOS

ARAD, Szabadság-tér nr. 5/6.
Timișoara—Iosefin (Temesvár-
lőzsefváros) Hunyadi ut nr. 14.
Vânzare exclusivă de mașini și plăci Pahté,
gramafone „COLUMBIA” și originale și
cele mai noi plăci românești.
Mare atelier special de reparaturi.
Mașini de cusut „SINGER” cu prețuri foarte ieftine.

Folos puțin, circulație mare.

Fabrica **Első szabadkai sodronyszövő**
fonó- és vasszerkezeti gyár in Szabadka

execută și expediază grabnic țesături de sârmă în 6 și
în 4 colțuri, matrațe în cadre de lemn și fer, săte,
ciururi și țesături de Rabitz, săte și ciururi gata.

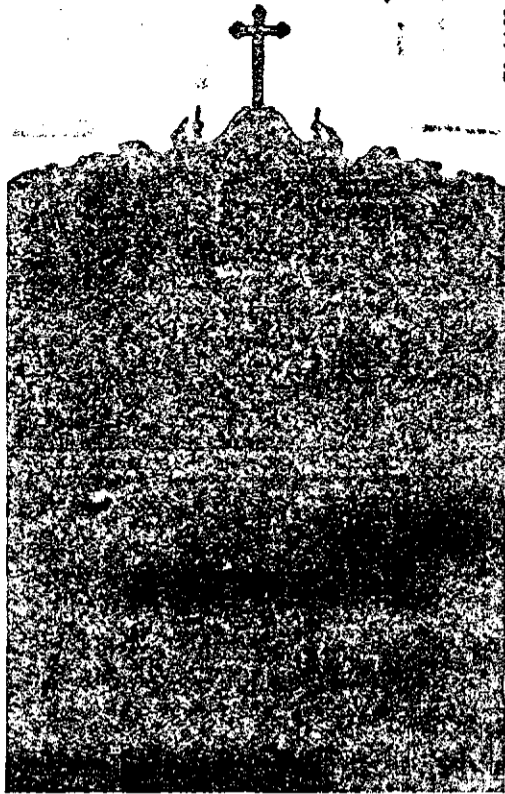
(Bu 1875)

Ciururi pentru visip și pentru apărarea contra
schinteilor. Foiu pentru biserică, ferestri de fer și scu-
titoare de ferestri și toffelul de lucrări în această branșă.

Prețurile și lucrările mele sunt afară de concurență.

Cereți-mi oferte. Inșelarea exclusă.

CEL DINTAI SI MAI MARE ATELIER ARTISTIC
PENTRU ARANJAMENTUL BISERICILOR.

SI 1168

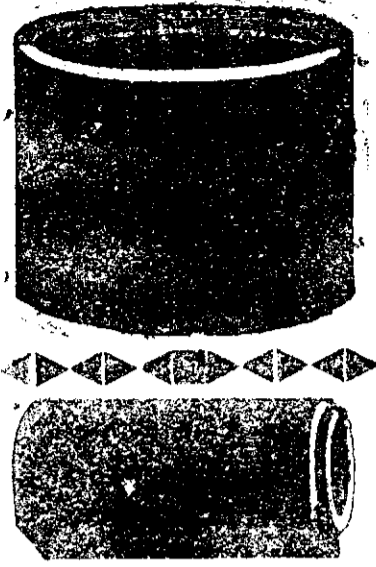
Execută: iconostase, sculpturi, construire de altare, aurire și pictură; aranjări noul de biserici în stil modern; altare, amvoane, fântâni pentru botez, statui, icoane-stațiuni, scaune duhovnicești și bănci p. biserici.

Renovare, aurire și pictare de altare vechi.

Bisericele sărace primesc favor și li-se acordă plătiri în rate. Merg la fața locului pe cheltuiala mea proprie. Mii de scrisori de mulțumită dovedesc execuția artistică și durabilitatea lucrărilor mele.

Schmidt János
Budapesta, Kőbányai-ut nr. 53.

(Zi 2008)

FRĂȚII ZSIBRITA

Intreprindere pentru zidiri și fabrică pentru articli de ciment.

VERSECZ (Vârșeș), Pancsovai-ut nrul 57.

Aducem la cunoștința On. public că ținem permanent în depozit următoarele produse. — Vase de ciment pentru soluțiuni de piatră vânăță pentru vii, în mărime de la 200 până la 600 litri. Filtre de beton și țevi pentru canaluri de la un diametru de 10 până la 100 cm. vâlăie pentru porci și vite etc.— Primim și executăm așezări de asfalt și beton, bazine de beton de fer în toate mărimile, ieale din beton de fier, stâlpi, trepte stabile și atârțătoare din ciment sau fer lucrat artistic, canalizări, poduri și filtre precum și totfelul de lucrări în bransa de ciment și asfalt.

La cerere în persoană sau scris, stăm cu plăcere la dispoziție cu oferte.

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se ourătesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimental meu industrial de vopsitorie de pânuri și de ourățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru ourățitul, vopsitul pălărilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și ourățitor chimic **Szeged.**

TELEFON: 994.

Prăvălie și stabiliment principal: str. Laudon, nrul 9., colțul pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON: 994.

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgiul-român (Oláhszentgyörgy, Beszterezonászod megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poalele munților nordice ai Transilvaniei în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângeorgiul-român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”.

Apa „HEBE”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebuințează ca cură de beut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de beșică, biliare și de rinichi, la emoroide, la benoragie și catare de mitră.

Ca baș (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleuritice, peritonitice, parametrico etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Maiu st. n.

O mulțime de odăi corăspunzător mobilate stau la dispoziția publicului cu prețul de 2-5 cor la zi, în hotelo și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare, dela 25 August până la 30 Septembrie, atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratului public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis, Parc și alec (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munși din vecinătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K. 120

„ „ „ „ „ „ II. I cor.

Calea ferată are stațiunea în loc, unde în orice timp stau trăsurile comode la dispoziția onor. public.

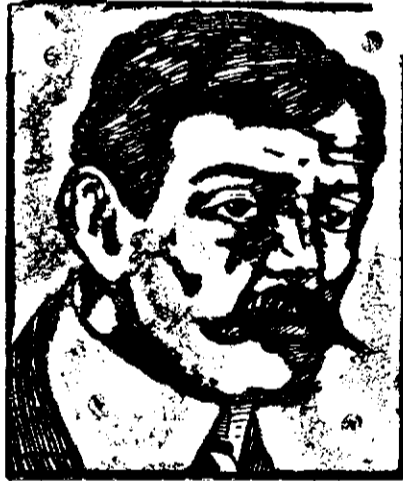
Prospecte trimite franco.

Direcțiunea băilor.

(So 2110)

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acți curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAIL.

Băile și apele minerale sunt luate în întreprindere de soc. pe acți curat românească „HEBE”.
Prezidentul direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAIL.

Înainte de întrebuintare.

După întrebuintare

O astfel de transformare uimitoare produse

TABLETELE KOLA

(KOLA-DULTZ)

cel mai bun nutremânt al naturii, al facultăților și al nervilor.

Dispoziție, gândire, activitate, precum și orice mișcare a corpului depind de viața Sufletului, durerea de cap, depresiunea fizică, istovirea, slăbirea nervilor și a bazei generale a corpului sunt semne pentru lipsa de putere de trai. — Dacă vă simțiți întotdeauna sănătos și voios, a avea capul limpede, mintea sănătoasă și a morții întărită, a simți munca și strapatele ca o plăcere, atunci luați Tabletele Kola (Kola-Dultz). Acesta este adevăratul nutremânt p. nervi și creeri, care în același timp regulează și înviează sângele și astfel dând putere de viață fiecărui organ al corpului.

Tabletele Kola (Kola-Dultz) dă plăcere și putere de viață

precum și simțul tinereții împreună cu sănătatea și puterea de activitate, care poartă succes și fericire. Luați zilnic un timp oarecare Tabletele Kola (Kola-Dultz) și nervii vi-se vor întări, orice slăbiciune va dispărea și sub influența sa, vă veți simți sănătos și puternic. Tabletele Kola (Kola-Dultz) se recomandă de către medici și medicale ale lumii și se întrebuințează în spitaturi și sanatori la bolii de nervi.

Cereți gratuit Tabletele Kola (Kola-Dultz)

Acuma vă dau ocaziunea a vă întări nervii. Trimiteți-mi adresa și vă trimitem gratis și franco o cantitate de Tabletele Kola (Kola-Dultz), îndestulătoare pentru a vă face bine și a vă pune în situațiune a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă vă va place, puteți comanda mai mult. Scrieți numai decât, înainte de a

Expedițiunea farmaciei la Sfântul D

BUDAPEST, VI., secția 605.